

Šumarski list.

Br. 10.

U ZAGREBU, 1. listopada 1905.

God. XXIX.

Pretpalata za nečlanove K 12. na godinu. — Članovi šumarskog društva dobivaju list bezplatno. — Članarina iznosi za utemeljitelja K 200. — Za članove podupirajuće K 20. — Za redovite članove I. razreda k 10. i 2 K pristupnine. — Za lugarsko osoblje K. 6. i K 1. u ime pristupnine.

Uvrstbina oglasa: za 1 stranicu 16 K.; za $\frac{1}{2}$ stranice 8 K.; za $\frac{1}{3}$ stranice 5 K. 20 fil.; za $\frac{1}{4}$ stranice 4 K. — Za višekratno uvrštenje primjerena popustbina.

O sadanjim i budućim cienama hrastovine.

I.

Referat kr. šumarnika Josipa Kozarca, pročitan dne 7. rujna t. g. na glavnoj skupštini hrv.-slavon. šumarskoga društva u Vinkovcima.

Nekate očekivati, da će vam držati velevažnu razpravu o budućim cienama hrastovoga tehničkoga drveta, jer svaka ma kako oštroumna kombinacija može se pobiti drugom još oštroumijom.

Zato će se kaniti svih kombinacija, te će samo konstatirati prošle i sadanje ciene, te na temelju istih povući rezultantu, kako se sama po sebi za prvo iduće 10-godište izpostavlja.

Prvo toga spomenuti će samo još ono, što svi znademo o teoriji ciene.

Ciena je naime proizvod dvaju gospodarstvenih faktora, koji se kod nekojih proizvoda tako rekuć danomice mjenjaju: ti su faktori ponuda i potražba ili potreba.

Što se više jedne robe ili proizvoda nudi, odnosno nosi na pazar, te čim je potražba manja, tada ciena toj robi pada; obratno pak: čim je se više traži, a manje nudi, time joj ciena raste.

Kako vidimo, svaki proizvod ima svoj životopis, svoju poviest, izraženu u cienama pojedinih godišta, petgodišta, desetgodišta i t. d.

Tom poviešću proizvoda bavi se statistika. One na oko mrtve brojke statistike jesu u istinu pune života, treba ih samo razumjeti, treba ih znati svesti u logičnu svezu jednih s drugima, i onda nam te brojke otvaraju prošle dogadjaje pune života i istine.

Što valja za sve proizvode, to valja i za proizvode hrastovine. I ona ima svoju poviest; ta je poviest doduše još kratka, nu i iz ono malo podataka možemo si ipak stvoriti dosta jasnu sliku, koja se je pred našim očima zadnjih dvadeset godina razvila.

Obzirom na veliku razliku hrastovine glede kvalitete, te obzirom na raznoliku uporabu hrastove gradje, počam od sitnih parketa i dužica pa sve do najfinije piljene robe, giba se i cena tima fabrikatima neprestance, a preko tih fabrikata mjenja se naravski posredno i ciena hrastovoj surovini.

Naša razprava baviti će se sa hrastovom surovinom, ili kako se kaže, sa hrastovinom na panju.

Bilo bi zanimivo, kada bi se ciena hrastovine na panju izporédila sa onima, koje su postignute za pojedine hrastove fabrikate; nu obzirom na to, da ciena dviju glavnih vrsti hrastovih fabrikata i polufabrikata, naime ciepanoj i piljenoj robi, ne ide nipošto jednakim korakom, nego dapače dok jedna ide u vis, to u istoj sezoni ona druga ili stoji ili dapače pada; obzirom nadalje na to, da je ciena hrastovini na panju jedanput posljedica prošlogodišnje kampagne, odnosno prošlogodišnjih cieni hrastove robe, a drugi puta opet posljedica kombinacije, koja se očekuje od buduće kampagne, koje kombinacije ne izpadu u viiek onako, kako se je kombiniralo na strani drvotrzaca, — obzirom na te okolnosti ne bi se dale svakiputa u sklad svesti ciene surovine sa cienama fabrikata.

Time smo došli na jedan novi moment, koji igra važnu ulogu kod unovčenja hrastovine i njezinih proizvoda.

Taj moment jeste, da su naši drvotržci sa hrastovinom samo posrednici izmedju šumskoga vlastnika, odnosno proizvođitelja hrastove surovine i izmedju pravih potrošača (konsumenata) hrastove robe.

Ti su konsumenti pako daleko od nas, oni zapremaju celiu Europu, počam od Grčke pa do Englezke.

Naravna posljedica toga jeste, da naši drvotržci zauzimaju posve osebujan položaj, oni su tako rekuć željezo medju dvije vatre.

Taj njihov položaj upravo ih sili na to, da nastoje surovinu što jeftinije kupiti, a polufabrikate što skuplje prodati. Ta dva momenta su vrelo neprestanih kombinacija; ta dva momenta su vrelo nesporazumka i nesklada izmedju šumovlastnika i drvotržaca. Umjesto da se ta dva faktora podpuno slože, umjesto da uvide, da bi morali zajedno braniti svoje zajedničke interese naprama stranomu konsumentu, — umjesto toga vlada medju njima neko nepovjerenje, da ne kažem neizkrenost.

To se nepovjerenje očituje u tom, da drvotržci taje šumske uprave ciene, pod koju svoju robu godimice unovčuju, tako da višeput šumske uprave istom po uspjehu prve jesenke dražbe saznaju, kako stoji trg sa hrastovom tehničkom robom; taj uspjeh bude punoputa skroz diametralan onomu, što se je desetak dana prije dražbe u najuglednijim stručnim drvarskim novinama pisalo i u trgovackim krugovima govorilo.

Šumske uprave već po svojoj naravi niesu u stanju, da prate kucale trgovackoga života; ne imajući svih onih podataka, koji su nužni za trgovacku konjekturu, glavni im je oslon proslogodišnji uspjeh prodaje, prema tomu udešuju svoje prociene.

Nu koliko puta se situacija sa hrastovom robom tečajem godine mjenja!

I tako se dogadja, da jedne godine ostane polovica sjećina neprodana, a druge godine unovči se sve sa viškom od 40%.

U prvom slučaju bacaju drvotržci krivnju na šumske uprave, jer da su procjenjivali sa preveć visokima pristojbama, u istinu pako računale su šumske uprave sa onima pristojbama, koje su polučene prošle godine, koje su dakle drvotržci sami ponudili.

Sliedeće godine bude baš obratno!

Šumske uprave uvažujući prošlogodišnji neuspjeh, a isto tako i tužbe drvotržaca i njihovih novinarskih organa na loše stanje trga, nastoje procienu udesiti, da prodaja u obće ne zapne i da se preliminirani prihodi bar približno poluče; nučudom se začude, kad na dražbi iznenada poluče 30—40% viška.

Pita se dakle, na kojoj strani je nepovjerenje? Koja stranka ustanovljuje šumsku pristojbu?

Odgovor se daje sam po sebi: i jedno i drugo drvotržci.

Ne bi li dakle bilo po obje stranke probitačnije, kad bi išle rukom o ruku; zar ne bi bilo po šumske trgovce koristnije, kad bi šumsku upravu podpuno orientirali o stanju hrastovoga trga, zar ne bi na taj način oni sami imali puno sigurnije uporište naprama konsumentima ciepane i piljene robe? Ne ima dvojbe, da bi šumske uprave u vlastitom interesu uvažile loše stanje tržišta, te u takovim godinama udesile prodaju, kako se ne bi tržište još većma pokvarilo. Na taj način ne bi se trg prenatrpao, i ne bi se morala višeputa roba poštoto-poto prodavati.

Ta pogriješka počinjena i sa strane šumskih uprava i sadrvotržaca ne ide nikom u drugom u prilog, nego baš tudjim konsumentima.

Cinjenica je, da su konsumenti financijalno jači od producenata, i da uslijed te premoći nastoje i onda, kad imaju razloga, a i onda, kad ga nemaju, prisiliti producenta na nižu prodajnu cijenu. Posljedica toga jeste onaj obratni odnos, naime, da konsumenti udaraju cijenu hrastovoj robi u mnogo većoj mjeri, nego li producenti.

Sporazumkom izmedju šumskih uprava i drvotržaca moglo bi se tomu nенарavnому odnošaju, ako i ne radikalno, ali ipak ponešto na kraj stati.

Nikako se ne može logičnim smatrati zaključak, naime, da šumske uprave moraju sniziti svoju pristojbu, ako konsumenti t. j. Englezi, Francezi, Niemci i t. d. ne će da plate za hrastovu robu onoliku svotu, kojom bi se podmirili svi koliki troškovi i k tomu zaslužila primjerena poduzetnička dobit (Unternehmergeginn).

Šumske uprave moraju se punim pravom pitati, odakle dodjemo mi do toga, da u lošim godinama plaćamo poduzetničku dobit obaljenjem šumske pristojbe? Šumske uprave imaju svoje troškove isto tako kao i svaki ini producent, izpod kojih ne mogu prodavati svojih surovina; ekonomičko je načelo pako, da novo nastale, više troškove plaća uživace, konsument t. j. onaj, koji robu treba, a ne onaj, koji robu producira.

U Translajtaniji stoji litra pive uslijed potrošarine za 6 filira više, nego li u Cislajtaniji, ali tih 6 filira ne plaća producent pive, nego konsument, onaj koji ju piće.

To isto vriedi za ostale proizvode, ponajpače one, koji idu u inozemstvo; što pako vriedi za ostale proizvode, mora vrediti i za hrastovu robu.

Na temelju gornjih razmatranja zaključujem:

1. da nije opravdano, da drvotržci traže svoju dobit u nizkoj pristojbi, i

2. da bi približenje drvotržaca k šumskoj upravi više koristilo i jednim i drugima, svakako više nego dosadanje nepovjerenje.

Ja te rieči stavljam na srce drvotržcima baš danas i na onomu mjestu, koje svojom hrastovinom, kao u pogledu kvaliteta tako i kvantiteta, dominira hrastovim trgom, i molim ih, da te rieči ne shvate nikako drugačije nego kao i skreni apel na očuvanje zajedničkih naših interesa.

Prelazeći na samu temu ove razprave, iznjeti ću nekoliko brojka, koje će nam pokazati postepeni porast ciena tehničke hrastovine na panju u zadnjem tridesetgodištu. Te brojke odnose se na hrastovinu kr. nadšumarskoga ureda Vinkovačkoga,

zatim krajiške investicijonalne zaklade i brodske imovne obćine, dakle na onaj veliki, skoro nepretrgnuti kompleks, koji se još i danas nazivlje brodsko-petrovaradinskim.

Priznajem, da te brojke niesu absolutno točne, nu obzirom na raznu kvalitetu hrastovine, koja je skoro u svakomu srezu mienja; obzirom nadalje na to, da kubični sadržaj tehničke surovitne po hrastu puno zavisi o individualnoj proceni dotičnoga taksatora, tako da n. pr. u jednoj te istoj velikoj sastojini, koju tvore državne investicijonalne i brodsko-imovne šume, razlika u tehničkoj drvnoj masi po hrastu u pojedinim godinama: oko $1\cdot00$ m³ iznaša, — obzirom na te bitne a i još nekoje nuzgredne okolnosti, posve je naravski da i polučeni utržak po 1 m³ ne može kod svih trijuh spomenutih šumovlastnika svake godine jednak biti.

U spomenutim Vinkovačkim šumama polučeno je za 1 m³ tehničke hrastovine u godini:

1870.—1875.	=	16	K	20	f.
1876.—1880.	=	15	K	70	f.
1881.—1885.	=	16	K	80	f.
1886.—1890.	=	21	K	20	f.
1891.—1895.	=	28	K	80	f.
1896.—1900.	=	30	K		
1901.—1903.	=	30	K		
1904.	—	36	K		

Kako se vidi, bila je ciena od godine 1870—1885, dakle tečajem 15 godina, na istom nivo-u, naime popriječno 16 K po 1 m³.

Do te godine izradjivala se većim dielom ciepana roba; piljena roba imala je svoje težište u Podravini u velikim Prandauovim šumama.

U sljedećem petgodištu od 1886—1890. poskočila je ciena od 16 na 21 krunu.

U tom razdoblju počeli su se već u većoj mjeri izradjivati trupei i piljena roba, ali samo sa ručnim pilama: u to doba pada najjača konkurencija Bosne.

U sliedećem petgodištu od 1891 — 1895. skočila je ciena od 21 na 29 K.

To je razdobje inaugurirano sa dizanjem velikih pilana u Vrbanji, zatim u Sisku, Vinkovcima, Brodu i Mitrovici.

U tomu, kao i u sliedeća dva petgodišta premašila je proizvodnja piljene robe daleko ciepanu robu.

Od godine 1896. nije ciena znatno narasla, nego se je sve do 1903. podržavala na nivo-u od 30 K padajući u pojedinih godinama izpod te svote, u nekojim opet premašujući istu.

U isto razdobje, naime od 1891. pa do danas pada s jedne strane konkurenčija američke dužice, a s druge strane regeneracija vinove loze.

Posljedica američke utakmice jeste, da je pomanjkalo na radnicima i da su uslijed toga šumski radnici znatno poskupili; druga posljedica bila je, da se je sve to jače prionulo oko proizvodnje piljene robe, jer se nije moglo konkurirati sa jeftinom američkom dužicom.

Pod zadnje godine bacila je i Rumunjska znatne zalihe hrastovine na trg, nu prema dosadanju izkustvu čini se, da ne će iztisnuti našu hrastovinu, jer joj nije dorasla u kvaliteti.

To bi bili najmarkantniji momenti u povjesti hrastovine ciene, u kojoj se iztiče osobito desetgodište od 1886—1895, te nakon dulje stanke, godina 1904. sa svojim znatnim porastom.

Prošla godina doniela nam je maksimum, koji je do sada polučen, naime 36 K po kubiku.

Taj nenadani uspjeh iznenadio nas je, te se opravdano moramo zapitati: je li taj uspjeh slučajan ili će biti trajnoga karaktera?

To je ono pitanje, koje smo si preduzeli sa ovom razpravom razbistriti.

U tu svrhu nuždno je da znademo, koliko je tehničke surovine iznašano zadnjih godina na prodaju, te koliko će se u prvoj budućnosti na prodaju ponuditi?

Radi lakšega pregleda, razvrstat ću hrvatsko-slavonske hrastove šumovlastnike u tri hrpe:

I. Prva hrpa jesu šume državnoga erara u području Vin-kovačkoga nadšumarskoga ureda; zatim šume krajiške investi-cijonalne zaklade, te napokon brodske imovne obćine.

II. Drugu hrpu sačinjavaju ostale imovne obćine.

III. Treću hrpu napokon representiraju: vlastelinstva, za-jednice, gradovi itd.

Dok je godišnji etat onih šumoposjednika, navedenih u dvima prvim hrpmama prilično poznat, jer se giba u odmjeranim brojkama, dotle se hrastova drvna gromada, koju treća hrpa na prodaju iznaša, dade jedva približno opredjeliti.

Rečeni šumoposjednici izrabljaju naime situaciju na hrastovom tržištu onako, kako im najbolje u prilog ide, te prema tomu bacaju sad veću, sad manjudrvnu gromadu na pazar.

Akoprem su tedrvne gromade više puta veoma znatne bile, te su kadkada i poremetile ravnovesje izmedju ponude i potrebe, ipak se može uztvrditi, da niesu bile u stanju dulje vremena na hrastovo tržište uplivati.

Držim, da će taj upliv u buduće jošte manji biti.

U zadnjim trima godinama iznašala je na prodaju ponu-djena, za tehničke svrhe sposobna hrastovina, poprično u

I. hrpi 200.000 m³.

II. hrpi 70.000 m³.

Za treću hrpu nemamo sigurnih podataka, nu prema iz-vještajima trgovačkih komora od godine 1903 i 1904, iznaša utržak zadrvnu gromadu, unovčenu u tima godinama po pri-lici jednu trećinu od utržka, koga su u istim godinama one prve dvije hrpe postigle. Prema tomu može sedrvna gromada za

III. hrpu procjeniti sa god. 100.000 m³. Ukupna bi dakle tehnička hrastovadrvna gromada, prodana u zadnjim trima godinama iznašala godimice poprično sa 370.000 m³.

Od te mase odpada, kako se vidi 200.000 m³, dakle preko polovice na prvu hrpu. Ako sada uzmemo u obzir još i tu činjenicu, da je kvaliteta hrastovine u prvoj hrpi najbolja, i da ju tek ona u bivšim Prandauovim šumama dosiže, tada možemo podpuno uztvrditi, da su šumovlaštnici prve hrpe najvažniji faktor na hrastovom trgu.

Ako je tomu zbilja tako, te ako s druge strane znademo još i to, koliko sječive šume imadu vlastnici prve hrpe, onda mislim, da možemo priličnom sigurnošću zaključiti za prvu budućnost.

Stanje hrastovine ukazuje nam se za idućih sedam godina ovako:

Prva hrpa davati će sadanju količinu samo još do konca godine 1908; te godine prestaje sjeći investicijonalna zaklada a s njome se umanjuje prva hrpa sa 65.000 m^3 . t. j. u godini 1909 doneti će prva hrpa samo 135.000 m^3 . na prodaju.

Godine 1911 prestaje etat kr. nadšumarskoga ureda Vinkovačkoga sa 70.000 m^3 . te će se godine umanjiti prva hrpa sa 135.000 m^3 .

Ne ima dvojbe, da će se do te godine i treća hrpa umanjiti barem za 25% tako, da će u g. 1912 iznjeti na prodaju:

I. hrpa 65.000 m^3 .

II. hrpa najviše 70.000 m^3 .

III. hrpa najviše 75.000 m^3 .

ukupno dakle oko 200.000 m^3 .

Razumije se samo po sebi, da će i ta količina godimice padati; nu mi se ne ćemo sa dalnjom budućnošću baviti, nego ćemo se zadovoljiti sa onim, što se je sa priličnom točnošću konstatirati dalo.

Neima dvojbe, da i inozemstvo imade jošte hrastovine; nu ako je imade sada, onda ju je imalo i do sada, pa kraj svega toga vidimo, da je ciena našoj hrastovini neprestance rasla.

Što je pak bilo u prošlom desetgodištu, to će valjati i za buduće desetgodište, valjati će poglavito zato, jer one kvalitete, što ju ima slavonska hrastovina, onih povoljnih odnosa obzirom na izradbu, izvoz, sigurnost itd. ne pruža ni jedna druga zemlja.

Ja mislim, da su sada i šumovlastnici i drvo-tržci na čistom, s kakovom situacijom imaju računati vis à vis konsumentima, te držim za stalno,

da će naši drvotržci znati tu situaciju u svoju, a posredno i u korist šumovlastnika izrabiti.

Budu li naši drvotržci tu situaciju podpuno shvatili i prema tomu podpuno ju izrabili, tada je jasno, da prošlogodišnja ciena nije bila slučajna, nego da će valjati i za budućnost.

Uočimo li sve ono, što smo gore naveli, tada nalazimo tri uporišta, na temelju kojih možemo tvrditi, da ciena hrastovini više padati neće.

Ta tri uporišta jesu:

1. Zaliha na hrastovini, odnosno godišnja ponuda ide nagnula manje.

2. Potreba na ciepanoj robi ne samo da će ostati isto velika kao i do sada, nego će uslijed regeneracije vinove loze po svoj prilici još ponešto i porasti.

3. Piljena hrastova roba spada medju dnevnu potrebu, ona je atribut kulture i luksusa.

Znamo, pako, da kultura i luksus neprestance napreduju; luksus je za razvijene zapadne države: Englezku, Francezku, Belgiju, Njemačku itd. neodkloniva potreba; što se pako iztoka tiče, to svaka nova željeznička pruga, ne samo da donaša sobom kulturu, nego uz kulturu i luksus, a taj iztok je velik te se istom otvara.

Iz gornjih činjenica sledi nepobitno, da će potražba ili potreba za hrastovinom u idućem desetgodишtu svedjer pomalo rasti, a gdje potražba ostaje na svojoj visini, tu se mora i ciena na svojoj visini uzdržati.

* * *

Ne mogu dovršiti ovu razpravicu, a da ne iztaknem još jedan momenat, koji doduše nije u neposrednom savezu sa činjenama hrastovine, ali je ipak dosta važan, da se i njega ovdje dotaknemo.

Kazali smo gore, da će investicijonalna zaklada koncem godine 1908. a kr. nadšumarski ured Vinkovački koncem go-

dine 1911. sa svojima hrastovim sječinama dovršiti; nu u rečenim godinama neće se prestati samo sa tehničkom hrastovinom, nego i sa ogrevnim drvom u tim sastojinama.

Sa hrastovim ogrevnim drvom, koje približno representira istudrvnu gromadu kao i tehničko drvo, nećemo računati, jer je isto namjenjeno tvornicama tanina, te u obće ne igra veliku ulogu u drvarskoj trgovini.

Nu tim veću ulogu igra tako zvana biela šuma: jasen, briest i grab.

Poznato je, da je i tima vrstima drvlja pod zadnje vrieme poskočila ciena, i to ne samo kao ogrevnom, nego osobito kao tehničkom drvu.

Etat kr. nadšumarskoga ureda Vinkovačkoga i krajiške investicijske zaklade na bielom drvu, koje se skupa prodaje sa hrastovim etatom, iznaša godišnje oko 80.000 m^3 .

Držim, da je ta ddrvna gromada dosta znatna i da će se taj manjak u godinama 1909. i 1912. osjetiti na drvarskom tržištu. Svaki pako manjak mora se naknaditi, te ne ima dvojbe, da će se taj manjak morati namiriti barem djelomice iz bukovih šuma.

S drugima riečima rečeno, izrabljenjem posavskih hrastovih šuma otvaraju se vrata bukovini. Nova potreba od godišnjih $40.000 - 50.000\text{ m}^3$. koja će nastupiti u godinama 1909 i 1912 nije tako neznatna, a da ne bi povoljno djelovala na sadanje dosta mlitavo izrabljenje starih slavonskih bukvika.

Kao što sam netom upozorio vlastnike hrastovih šuma i drvorjece sa hrastovinom na novu situaciju, koja ih očekuje, mislim, da neću pogriešiti ako još dodam: pozor i vi vlastnici bukovih šuma!

II.

Koreferat kr. šumarskog savjetnika Gjule Kuzme u istom predmetu.

Na pomno, marljivo i strukovno izradjenu sad pročitanu razpravu vrlo zaslужnoga nam sudruga gospodina šumarnika

Kozarca imadem i ja svojih opazaka, koje će vam u kratko iznjeti.

Prije svega moram opaziti, da je prijatelj moj g. šumarnik Kozarac previše idealista, koji želi postići povišenja ciena hrastovine na panju na temelju međusobnoga sporazuma kadašumskih uprava i drvotržaca, kod kojega sporazumka bi se svako međusobno nepovjerenje eliminirati imalo. Da se takovo idealno stanje izmedju šumovlastnika i drvotržaca postići u obće ne može, dovoljno je ako vas g. m. upozorim na diametrijalne interese drvotržaca s jedne, s druge pak strane šumoposjednika.

Dok naime drvotržac bez obzira na prodajnu cienu polufabrikata nastoji, da si što jeftinije pribavi potrebnu surovinu, ne može mu posjednik ići na ruku, jer se to protivi fiskalnom, dakle eminentnom njegovom interesu, dapače niti će se moći upuštati u pogodbe, jer se to protivi načelu prodaje putem javne dražbe, sa kojega stanovišta uprave najvećih posjednika, i to investicionala zaklada pored sankcijoniranih svojih zakona, kr. državni šumske erar i imovne obćine kao moralne korporacije pored službenih svojih propisa sici ne mogu, ma da u tom pogledu i nisu vezane ruke šumsku administraciju vodećih organa, oni bi ipak za tim najracionalnijim načinom prodaje posegnuti morali, jer je to jedini put, koji vodi

1. do najviše cene drva na panju,
2. jer je to, nekako jedini pouzdani pulsometar, po kojem se konjunktura drvnog tržišta sigurno prosuditi i mjeriti dade.

Ja držim, da su šumoposjednici i drvotržci doduše jedan na drugoga upućeni, nu inače posve heterogeni elementi, koji se po mojoj mnenju u svrhu povišenja prihoda šumoposjednika na uspješnu akciju složiti neće.

Nu cilj naše razprave jeste, da viećamo o tome, kako v im načinom da povisimo jedinstvene cene hrastovine na panju, time i prihod šumoposjednika.

Ja sa svoje strane izjavljujem u tom pravcu svoje mnjenje u sljedećem:

Podlogu povišenja ciena tražim i ja tamo, gdje i g. šumarnik Kozarac, koja sastoji u toj više pokrivat se nemogućoj činjenici, da smo dospjeli kraju izrabiljivanjem od decenija na svjetskom tržištu pod imenom **slavonske hrastovine** poznatim, za pokriće potreboće luxurioznih gradjevina neobhodno potrebnim sastojinama, koje su u kvaliteti glasom izjave šumarnika dr. Martina jednake spesartskim, nu koje su kud i kamo jeftinije.

Ako je tomu tako, ako je dovoljno poznata činjenica, da se potreboća zapadnih zemalja Evrope dugo pokrivati neće moći, to bi se ciena hrastovine na panju, na pravu njezinu vrednost vrlo lako podići mogla, kad bi se u mjesto heterogenih elemenata t. j. drvoržaca i šumoposjednika homogeni elementi t. j. šumoposjednici sami složili, na primjer u tome, da bi u buduće vaki od svojega etata samo polovicu izneo na drvoržište.

Ne imate pojma, gospodo, do koje bi visine poskočila ciena hrastovini, da bi se u mjesto sadanje godišnje, po prijatelju Kozarcu izkazane množine od 370.000 m³ samo polovica prodavala.

Ali žalibože postoje mnoge zapriče, pored kojih se niti po interesu i naravi srodni faktori, naime šumoposjednici složiti ne mogu.

I. Glavna takova zaprieka jeste obdržavanje godišnjega preliminiranoga dohodka, koji prema danomice većim potreboćama godimice raste.

Da se medju šumoposjednicima ne bi mogao sporazumak postići, mogu se na eklatantnu, nu žalostnu činjenicu pozvati, kad spominjem da se posjednici šuma jur i u roku obdržavanja dražba natjecaju, t. j. onaj, kojemu je od strane predpostavljene oblasti kasnije dozvoljeno da razpiše dražbu, ipak se tura napred i opredjeli rok iste znatno prije od onoga, koji

je dražbu puna jur tri tjedna prije oglasio, a to valjda samo zato, da se drvostržci ne bi kud drugamo zasitili, i da za njega ne bi ostalo ništa.

Ovaj je pojav nesloge i nesporazumka representanta šumoposjednika, dakle skroz homogenih interesenta tim čudnovatiji, što u obće ničim zasvjetio čenonije, da tko prije dolazi, da taj i bolje pazari.

II. Druga zaprieka, restingiranja godišnjih sječnih površina barem kod šuma erara i investicionalne zaklade jeste prastarost hrastovih sastojina, kod kojih je prije već davno manji, dapače je negativan, i koje i po kvaliteti na očigled danomice propadaju. Ove od preko dviju stoljeća stare šume su nehotimične prištednje pradjedova naših, a te se šume bez finansijskih gubitaka i onda dugo konservirati ne bi moglo, kad bi prodaje pored loše konjekture zapinjale.

Fiskalni interesi zapovjedaju osobito investicionalnoj zakladi i eraru dakle, da se tih starih za dalje konserviranje skroz nepriladnih šuma što prije otresu.

Kod imovnih obćina stoji stvar drugačije. Tu su suhari davno povadjeni, a što je na panju ostavljeno, to je i zdravo.

Osim toga je i starost tih sastojina u obće manja nego u erara i investicionalne zaklade.

Privatnici i obćine pak ne posjeduju starih hrastika, kod njih se odgoda izrabljenja ne može usporediti sa finansijskim gubitkom.

III. Treća zaprieka napokon, da se erarske i investicionalne šume što prije unovče, jeste fenomenalno povoljna konjunktura drvnoga tržista, koja je osobito prigodom prošlogodišnjih prodaja eklatantno opažana, i koja i dan danas postoji, a grijehota bi bila tu konjunkturu neizrabiti.

Da je sadanja konjunktura sibilja jako povoljna, dozvolite da vam predočim uspjeh prošlogodišnjih prodaja, i da vam priobčim, da je na iznešenih za prodaju

12 objekta invest. zaklade od 27 stranaka podnešeno 131 ponuda

18	»	drž. šum. erara	»	34	»	213	»
----	---	-----------------	---	----	---	-----	---

25	»	brod. imov. obć.	»	37	»	220	»
----	---	------------------	---	----	---	-----	---

ukupno na 55 objekta stavilo je 98 stranaka 564 ponude.

Kakove da su to ponude, neka vam predoči i ovdje izloženi naslikani rezultat prodaje investicionalne sjećine Krnić, gdje su stajali najljepši hrastovi.*

Uz ovakav rezultat držim da nije nastala hora, kako to prijatelj Kozarac predlaže, tražiti sporazumak sa drvotržcima, jer se tim načinom uz sadašnje izvanredno natjecanje za prodavaoca povoljniji rezultat podnipošto ne bi mogao postići.

Ali ne bi bilo uz ovakav rezultat niti u interesu erara ni investicionalne zaklade, da restigira prodaju svojih suharcima prenatpanih prastarih sastojina. Neka vas gospodo u tom ni kvaliteta vidjene šume u srežu Boljkovu ne smeta, jer je to izvanredno zdrava šuma, u kojoj se suhari za popravak investicionalnih čuprija na cesti Županja-Spačva i Tromedja Vrbanja godimice vade, koja se dakle godimice čisti.

Ovaj drugi po mojem mnjenju shodniji način podignuća ciena hrastovine na panju t. j. medjusobnim sporazumljenjem šumoposjednika, restigiranja godišnjih prodaja sjećina barem kod erara i investicionalne zaklade za sada izvedivo nije, jer teško je i pomisliti, da bi se tako konservativno uredjena kućanstva, kakova vladaju kod investicionalne zaklade, erara i dapače kod imovnih obćina, mogla na brzu ruku promjeniti, i da bi se pojedini šumoposjednici sklonuti dali, da iznašaju u buduće recimo samo polovicu onoga na tržište, koliko toga do sada nudjano bilo.

I tako smo došli do uvjerenja, da se povišenje šumske pristojbe kod prodaje hrastika ni putem sporazumka šumoposjednika sa drvotržcima, niti putem sporazumka šumoposjednika samih, dakle putem ringa postići ne može, i da moramo drugamo posegnuti, da postignemo povišicu šumske takse.

Onu činjenicu, koju nam je sudrug Kozarac odkrio t. j. da dok se sada još prodaje u Slavoniji do 370.000 m³ hrasto-

* Vidi strana 460.

vine, dotle će ta množina nedvojbeno padati, a za 6 godina padne jur na 210.000 m³, kasnije pako će još na manje sići.

Činjenica nadalje, da se u buduće ni s daleka ne će prodavati onakova kvaliteta, kakova se proizvadja sad u Vinkovačkoj okolici, mora da postane takodjer i izvorom povišenja ciena, i to tim prije, čim prije obadvjet nepobitne činjenice unidju do javnoga znanja, čim prije o tome saznaju ne samo drvotržci, nego i konsumenti, a nama kao representantima šumoposjednika puno stoji do toga, da se te činjenice što ranije odkriju, jer sam uvjeren, da će konsumenti zapadne Evrope za produkte od naše izvanredne hrastovine, znajući da su vrela izcrpljena, drage volje platiti veće cene, cene, koje toj kvaliteti s jedne strane, i luksusu, za koji se ista upotrebljuje, posve odgovara.

Ako nam putem strukovnih glasila bude pošlo za rukom dokazati konsumentima, da smo sa hrastovinom fine kvalitete na domaku, da se ista od drugud dobiti ne može, nema dvojbe, da će kapitalisti svoj novac u poznate hrastovine ulagati, da će dragovoljno plaćati cene, kakove do sada plaćane nikad nisu bile, da će uslied toga drvotržci plaćati moći tako visoke pristojbe šumovlastniku, kakove do sada nikad postignute nisu, i koje će se približiti faktičnoj vrednosti slavonskih hrastika.

Već ona činjenica g. moja, da je o tom predmetu Hrvatsko-slavonsko šumarsko društvo, kaonajkompetentniji faktor, na temelju na licu mjesta obavljenih izvida razpravu povelo, roditi će povoljnog poslledicom, i stoga sam tom društvu u ime šumoposjednika slavonskih zahvalan, da je o tom predmetu razpravu u obće povelo.

Ovogodišnja glavna skupština družtva.

Ovogodišnja, po broju dvadeset i deveta redovita glavna skupština »Hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva« obdržavana je dne 5. i sliedećih dana mjeseca rujna u Vinkovcima savezno sa izletima u okolišne, državne i investicionalne kao i šume brodske imovne občine.

Prema utanačenom programu doputovao je veći dio učesnika već na dne 4. rujna poslije podne u ubave Vinkovce.

Dočekivani kod dolazka pojedinih željezničkih vlakova najljubезнije po domaćim toli državnim koli i imovinskim drugovima šumarima, brzo se prijateljskim posredovanjem gg. nadšumara J. Vidale-a te šumara O. pl. Agića razmjestisimo u jur opredieljene stanove, da se što prije i opet sastanemo, upoznamo i pozdravimo na prijateljskoj večeri, uređenoj u dvorani svratišta Lechner.

Već taj prvi sastanak, kojemu je prisustvovalo do 100 članova iz sviju krajeva zemlje, kazivao je jasno, da će nam ovogodišnji sastanak biti vanredno brojno posjećen. Ta same naše krajiške imovne občine odposlaše kontingenat od preko 60 svojih dičnih zastupnika. Sveukupni broj učesnika skupštine pako nadmašio je 130 članova.

Proboraviv tu prvu večer u prijateljskom razgovoru i saobraćaju — uz skladnu hrvatsku pjesmu — bilo je već prilično kasno u noć, kada se i poslednji učesnici spremiše na počinak.

* * *

Bilo je 9 satih jutrom, kad no na dne 5. rujna u dubkom punoj svečano izkićenoj velikoj dvorani gospodarskoga ureda slavne brodske imovne občine, na čijoj se kući ponosno vijaše mila naša hrvatska trobojnica, predsjednik družtva, presvetli gospodin c. i kr. komornik i velikaš Marko grof Bombelles, okružen većinom članova družvenoga upravnoga odbora, plenarnu skupštinu družtva sliedećim pozdravom oslovi i otvorio:

Slavna skupštino! Veleštovana gospodo!

Otvarajući današnju glavnu skupštinu srdačno Vas pozdravljam i hvalim Vam na toli brojnom posjetu.

Nu ne mogu propustiti ovu zgodu, da ne izjavim svoju žalost nad tim, što mi slabo zdravlje ne dopušta, da, štovana gospodo, medju Vas češće dodjem, i da ciljeve našega društva ne mogu promicati onako, kako to moje srdce želi, a i potreba naše zelene struke zahtjeva. Usljed toga i molit ēu Vas gospodo, da buduće godine pri obnovi družtvene uprave svojim povjerenjem izvolite počastiti snažniju i dostoјniju silu, a do toga vremena, molim Vas, da imadete sa mnom još malo strpljivosti.

Skupština uzvrati pozdrav gromkim »Živio predsjednik!«

Predstaviv na to skupštini prisutnog zastupnika mjestne kr. kotarske oblasti p. n. g. kr. kotárskog predstojnika Ljubomira Nagela, priobéi, da na skupštini zastupaju »Ugarsko zemaljsko šumarsko družtvo g. Josip Hayas, kr. državni šumarski ravnatelj. Slavonsko gospodarsko družtvo u Osijeku p. n. gg. Miloš Ljubić, ravnajući učitelj više djevojačke škole, i Alekса Veselinović, veleposjednik iz Vinkovaca. Galičko zemaljsko šumarsko družtvo družtveni tajnik p. n. g. Andrija Borošić — a Hrvatsko-slavonsko gospodarsko družtvo u Zagrebu, presvjetli g. Marko grof Bombelles.

Zahvaliv se nadalje predsjednik na ime družtva i gostoljubivim domaćinama: slavnoj brodskoj imovnoj obćini i kr. državnoj šumskoj upravi, koji su nam svojim gostoprimstvom pružili priliku, da mogosmo ne samo ovaj ubavi kraj naše mile domovine pohoditi, već i nagledati se i diviti ondašnjim krasnim hrasticima, kojima u obće nema premca na svetu — zaduživ tim u velike sve prisutnike i družtvo kao takovo — oslovi prisutne još i sliedećom izjavom:

Veleštovana gospodo! Prije nego li predjemo na daljni rad ovogodišnje glavne skupštine, molim Vas, da u ovom svečanom času a pod dojmom radostnog dogadjaja, da je Njegovo c. i kr. Apoštolsko Veličanstvo, naš siedi i težko izkušani pre-

milostivi kralj i gospodar Franjo Josip I. netom doživio 75-godišnjicu života, zajedno sa mnom uzkliknete: »Našeg pre-milostivog kralja i gospodara Franju Josipu I. neka nam dobri Bog poživii i uzdrži do skrajnih granica ljudskoga života. Živio! Živio! Živio!

Proglasiv tim dvadeset i devetu plenarnu glavnu skupštinu otvorenom, imenuje šumarskoga pristava g. Josipa Alkovića perovodjom, predloživ podjedno za ovjerovitelje skupštinskog zapisnika gg. kr. držav. šumarskog savjetnika Gjulu Kuzmu, te šumarnika brodske imovne obćine Masleka Milu, tim da po zaključku skupštine skupštinski zapisnik stante sesione ovjrove, koje predloge prisutni jednodušno prihvatiše.

Prešav tim na sam dnevni red, umoli družtvenoga tajnika g. A. Borošića, da skupštinu izvjesti o djelovanju družtvene uprave i o stanju družtva tečajem minule poslovne godine, kojemu se pozivu ovaj odazove podnešenjem sliedećeg izvješća:

Slavna skupštino!

O djelovanju upravljujućeg odbora u minuloj poslovnoj godini čast mi je slavnoj skupštini podnjeti sliedeće izvješće:

Upravljući odbor obdržavao je od posljednje glavne skupštine ukupno 4 redovite sjednice i to 13. prosinca 1904., 26. travnja, 20. srpnja i 4. rujna o. g.

Rad upravljujućeg družtvenog odbora poznat je slavnoj skupštini iz dotičnih zapisnika odborskih sjedница, koji se vazda u družtvenom časopisu objelodanjuju, pak će stoga istaknuti samo najvažnije točke, koje bijahu predmetom rasprave u odborskih sjednicah.

I. Družtveni upravljući odbor nastojao je u prvom redu oko provedbe zaključaka prošlogodišnje glavne skupštine.

U tom povodu podnešene su visokoj kr. zemaljskoj vladи sliedeće predstavke:

1. Visoka kr. zem. vlada zamoljena je posebnom predstavkom, neka bi se stavilo izvan krieposti previšnje riešenje

od 27. svibnja 1867. (odpis ratnog ministarstva od 5. lipnja 1867., odjel 10. br. 1961., okružnica glavnog zapovjedništva u Zagrebu od 13. lipnja 1870., odjel VII. br. 5621), kojim je za područje bivše Vojne Krajine §. 3. priloga D. šumskoga zakona preinačen tako, da se kod obračunavanja odštetà za šumski kvar umjesto jednostruko ima računati jedan i polstruko, umjesto jedan i polstruko dvostruko, a umjesto dvostruko dva i polstruko.

Mimogred pripominjem, da se praktična svrha, za kojom je navedena predstavka išla, dade polučiti i na taj način, ako se dotični šumovlastnici, koji su u području bivše vojne krajine poglavito kr. šumski erar i krajiške imovne obćine, svojevoljno odreku povišica naknade šumskih šteta, što im zajamčuje spomenuto Previšnje riešenje. U tom smjeru stvorila su zastupstva dviju imovnih obćina svoje zaključke, [kojima se odriču napred navedenih pogodnosti, pak je i kr. zem. vlada odnosne zaključke jur odobrila.

2. Nadalje je podnešena vis. kr. zem. vladu predstavka, da se kod izdanja »zakona o suvišnih, neprikladnih i nuždnih putovih« uzme dovoljan obzir i na potrebe izvoza šumskih proizvoda kao i na ustanovljenje odšteta za uporabljeno šumsko tlo i posjećeno drveće, pošto u osnovi navedenog zakona, kako je objelodanjena u »Narodnih Novinah« od 23. kolovoza 1904. na interesu šumarstva nije uzet dovoljan obzir.

U ostalom mogu slavnu skupštinu izvestiti, da je — u koliko je meni poznato — obnovljena osnova zakona o suvišnih, neprikladnih i nuždnih putovih, preinačena, pak je tom zgodom uzet i obzir na potrebe šumarstva u preinačenoj novoj osnovi citiranog zakona.

3. Na temelju rezolucije, stvorene na prošlogodišnjoj glav. skupštini povodom razprava o svedj preotimajućim šumskim štetama, podnešena je vis. kr. zemalj. vladu obrazložena predstavka i podjedno naznačena su sredstva, kojima bi se u sadašnjim prilikama tomu zlu na put stati moglo i imalo.

4. Isto tako je u smislu zaključka minule glavne skupštine podnešena predstavka vis. kr. zemaljskoj vladu i podastrti

predlozi družvenog člana p. n. g. kr. kot. šumara Majnarića, smjerajući na uredjenje osobnih odnošaja lugarskog osoblja kod naših zemljističkih zajednica.

II. Tekom minule godine raspravio je upravni odbor i načrt nove naredbe glede obdržavanja višeg državnog ispita za samostalno vodjenje šumskog gospodarenja, te je u tu svrhu izabrani pododbor izradio posebni novi načrt upitne naredbe, koji je onda podastrt vis. kr. zem. vladu na daljnju porabu.

Upravljujući odbor donesao je povrh toga opetovano zaključke, a družvena uprava podnijela vis. kr. zemaljskoj vladu predstavke :

da se publiciraju šumarsko-statistički podatci za cijelu zemlju ;

da se sa strane vis. kr. zem. vlade poduzmu nužne mјere, kako će se na put stati šumskim štetama ;

da se u život privede »jubilarna uzgojna zaklada za podršku djece šumarskih činovnika« ;

da se sa strane vis. kr. zem. vlade nješto učini radi naobrazbe lugarskog osoblja te eventualno u tu svrhu ustroji i posebna lugarnica ;

da se konačno rieši pitanje glede uredjenja kr. šumarske akademije posebnim zakonom.

Kako štovana gg. skupština iz dosada navedenog razabratiti možete, nije upr. odbor niti minule godine — kao što ni prijašnjih godina — propustio nijednu priliku, da ne poprimi inicijativu u svim nužnijim pitanjima, smjerajućim na unapredjenje šumarskih prilika u našoj domovini.

Imade doduše još mnogo predmeta, koji se uređiti i riešiti moraju — o tom, nema sumnje, ali postoji opravdana nada, da će se i k riešenju tih pitanja pristupiti, čim se urede javne priliike u našoj domovini.

Nu ipak imamo već i sada zabilježiti jednu tekovinu u minuloj godini, naime poboljšanje materijalnog stanja šumarskih činovnika, stoećih u službi zemaljskoj i onoj krajiških imovnih obćina, koje je uslijedilo obćenitim povišenjem plaća tog osoblja.

Ako je time naročito šumarskom osoblju naše političke uprave donekle i pomoženo, a ono ipak ne smijemo sustati na putu, koji smo u našim prijašnjim skupštinama jur nastupili, te moramo nastojati, da se osobne prilike toga osoblja naprede i da se dokine XI. dnevni razred kod kr. kot. šumara a uvede IX. činovni razred za jedan dio toga osoblja, zatim da se svi šum. nadzornici uvrste u VIII. činovnički razred, kao i da se pitanje o šum. vježbenicima svrsi shodno rieši.

Slavna skupštino! Moram se taknuti još jednoga predmeta naše unutarnje uprave, a to je naš družveni »šumarski muzej«. Prošlogodišnja glavna skupština uputila je upravni odbor družtva, neka poduzme shodna, da se naučne zbirke muzeja predadu (ma i uz pridržanje prava vlasničtva šum. družtva) zajedno s muzejalnim prostorijama u interesu unapredjenja obuke na kr. šumarskoj akademiji, na slobodno svrsi shodno raspolaganje i uporabu zastupnicima profesorskih stolica za šumarsku proizvodnju i lov te šumarsku upravu uz uvjet, da se dotični naставnici pobrinu za dalje uzdržavanje tih zbirka bez daljnjega troška po družtvo.

Ovaj zaključak slavne skupštine nije još proveden, u jednu ruku s toga razloga, što niti u minuloj glavnoj skupštini a niti poslije nije bilo prilike, da družvena uprava u tom predmetu sasluša mnjenje upravitelja družvenog muzeja g. kr. šum. profesora I. Partaša, a u drugu ruku s toga, što je to vrlo važan predmet, koji zahtieva i dulje proučavanje. Nu svakako će se još tečajem o. g. pristupiti meritornom riešenju toga pitanja.

Slavna skupštino! Kako prijašnjih godina, tako i ove godine vis. kr. zera. vlada poduprla je naše družtvo doznačivši mu za promicanje družvenih svrha iz zemaljskih sredstva podporu od 1200 K, a za izdanje »Lugar. Viestnika« iznos od 400 K, na čemu neka joj bude na ovom mjestu izrečena najtoplija zahvalnost.

U minuloj godini podieljene su pak udovam i siročadi družvenih članova sliedeće podpore:

1. iz družvenih sredstva: Ruži Šeringer, Albini Čelija, Ani Marinović, Vjekoslavi Malnar, Olgi Belamarić, Melaniji

Ljubinković, Sofiji Vidrić i Emi Lepušić — svakoj po 30 K; zatim Adeli Stojanović, Milevi Petrović, Ružici Audemka i Sofiji Ivanić — svakoj po 20 K.

2. Iz sredstvah društvene pripomoćne zaklade: Mariji Furjan i Milki Gürtler svakoj po 50 K, Danici Šipek 100 K.

Društveni časopis „Šumarski list“ tiska se u 700 primjeraka, a prilog mu »Lugarski Viestnik« u 1800 primjeraka.

U samom je uredjivanju nastupila lična promjena, budući da je — kako je gg. skupštinarom poznato iz objave društvenog predsjedništva — uslied nenadane bolesti dosadanjeg urednika društvenog časopisa, g. kr. profesora šum. akademije Iv. Partaša 1. rujna o. g. uredjivanje društvenih časopisa povjerenovo g. profesoru kr. šum. akademije F. X. Kesterčaneku.

Broj društvenih članova jest danas sliedeći: utemeljitelja 52, podupirajućih članova 16, članova I. r. 380, članova II. r. 1254; predbrojnika za »Š. list« 53, predbrojnika za »Lug. V.« 1254.

U minuloj godini izgubili smo smrću sliedeće članove društva: Antuna Koraba, Virgila Malina, Gecu Ciganovića, Franju Račkia i Hinka Stražaka. Slava im!

Za društvenu knjižnicu nabavljene su minule godine sličeće knjige:

1. Guttenberg: Die Forsteinrichtung 12 K.
2. Loreys — Handbuch der Forstwissenschaft II. izdanje 72 K.
3. Gradjevni pristojbenik 15 K.
4. Dimitz: Die forstlichen Verhältnisse von Bosnien u. Hercegovina 12 K.

Katalog za društvenu knjižnicu sastavljen je već posvema, te će se doskora otisnuti u društvenom časopisu.

Društvo naše podržava sa domaćim i susjednim društvima iste sveze kao i prijašnjih godina, a isto tako drže se, odnosno primaju u zamjenu isti časopisi kao i dosele.

Imovina društva sastoji se:

1. iz družtvene zgrade »Šumarskoga doma« u vrednosti	240.000 K.
2. družtvenoga muzeja	22.000 K.
3. pokućta	2.400 K.
4. pripomoćne zaklade	11.358 K.
5. Gotovine	3.883 K.
Ukupno	279.641 K.

Odplata zajma slavnoj brodskoj imovnoj občini teče posve redovito prama odnosnoj odplatnoj osnovi.

Završujući time molim slavnu skupštinu, da izvoli ovaj izvještaj primiti na znanje.«

Primiv skupštinu to izvješće bez primjetbe na znanje—pročita družtveni tajnik skupštini, izvješće odbora ad hoc za izpitivanje družtvenih računa i imovine za g. 1904. tim da su dočićna gospoda revizori kr. žup. šumarski nadzornik Mirko Puk i kr. državni šumarski August Ružička zaključne račune od tisnute na strani 452. i 453., pronašli u redu, a koje izvješće skupština uze odobrenjem na znanje.

Četvrta točka dnevnoga reda bijaše, zatim, pretres proračuna za g. 1906., i izbor odbora ad hoc za izpitivanje družtvenih računa za g. 1905.

Pošto je načrt tog proračuna bio jur tiskan predložen skupštini, prihvati ga takova nakan kratkog svrsi shodnog obrazloženja po družtvenim tajniku u cijelosti kako je na strani 454 i 455 priobćen, izabrat podjeno za revizore računa t. g. 1905. p. n. gg.: Dragutina Laksara umir. šumarnika i kr. šumarnika Alberta Rosmanitha.

Kod na to slijedeće pete točke dnevnoga reda, naime ustavovljenje mjesta za obdržavanje buduće XXX. glavne skupštine, zaključi skupština, da se dojduća glavna skupština imade obdržavati u Zagrebu, nu u savezu sa izletom, a kamo — o tom odlučiti prepušteno bi upravnome odboru družtva.

Pošto na točku 6. dnevnoga reda, nikoji posebni predlozi stigli nisu, bio je time dnevni red te plenarne glavne skupštine izcrpljen, na to tajnik pročita još i na skupštinu stigavše brzjavne

pozdrave: presvjetlog g. vel. župana županije sriemske Imbre pl. Hideghetia kao i kr. podžupana Dr. Josipa Subotića, te p. n. gg. članove društva: F. Zickmundovskoga i R. Fischbacha iz Zagreba. L. Kaderžabeka i F. Fusića iz Belovara. F. Althalera iz Otočca i S. Kozjaka iz Požege. Pošto se je onda još šumarnik g. E. Slapničar na ime prisutnih zahvalio predsjedniku presvjetlom g. Marku grofu Bombellesu za trud, što ga je uložio oko te skupštine kao i društva u obće — koju zahvalu skupština, sa jednodušnim »Živio predsjednik« popratila, dignu predsjednik u $\frac{1}{2}$ 12 sati prije podne plenarnu skupštinu, pozvav prisutne prije odlazka posebnog vlaka, skojim se poslije podne imalo krenuti na izlet u državne šume; Deš, Tikar i Boljkovo do šumsko-lovačkog dvorca na Spačvi — na kratki doručak u kolodvorsku restauraciju.

* * *

Točno u jedan sat poslije podne, poveze posebni vlak, što ga je družtvu stavila na razpložbu kr. državna šumska uprava, sa kojih 140 učenika, pod vodstvom kr. šumarskog savjetnika i člana upravnoga odbora g. G. Kuzme iz Vinkovaca prema Brčkoj.

Odilazeći iz Žitoka ugledasmo ponajprije velike površine mlađih čistih hrastovih sastojina brodske imovne občine, prešav zatim preko spačvanske čuprije, stigosmo u šume kr. državnog šumskog erara. Prve ugledasmo sjećine od g. 1902, a na njima još sabrano drvo za tvornice tanina. Odavlje dodjosmo postepeno u sve starije branjevine, u kojima se je već u početku još inim drvljem potisnuta hrastovina počimljje po malo dizati. To su šumski srezovi Deš i Tikar kr. državne šumarije Nemei.

Sada se već i u srežu Boljkovu — spadajućem pod šumariju Vrbanjsku t. z. bielo drvo sječe godinu dana prije unovčenja hrastovine. Tim se sjedne strane olakšava procjena starih osamljenih hrastovih gorostasa, a podjedno pogoduje i hrastovom podmladku.

Diljem vožnje gledasmo i obilje šumskih prosjeka. Na ogromnom kompleksu državnih šuma toga područja u površini

Zaključni

o blagajničkom rukovanju hrvatsko-slavon-

I. Razhod.

Tekući broj	Poimence	Bilo je preliminirano	U istinu izdano		Opazka
			K.	fil.	
1	Potreba „Šumar. doma“ (odplata zajma, oběnamet, muzej, vodovod, plin, pazikuća itd.)	11350	10273	59	
2	Nagrada tajniku družtva	600	600	—	
3	Nagrada blagajniku družtva	600	600	—	
4	Nagrada uredniku „Šum. lista“ i „Lug. Viestn.“	860	860	06	
5	Uredniku paušal za korekturu	200	200	—	
6	Nagrada suradnikom „Šum. lista“ i „Lug. viest.“	1200	1149	57	
7	Tisak „Šumar. lista“ i „Lug. Viestnika“	3200	2992	61	
8	Vez i odprema „Šumar. lista“ i „Lug. Viestn.“	700	804	16	
9	Nabava strukovnih časopisa	120	—*	—	
10	Troškovi za knjižnicu	200	270	96	
11	Pisače potrebe predsjedništva	20	7	70	
12	Poštarina i biljeti predsjedništva	120	63	51	
13	Razne tiskanice	50	62	—	
14	Trošak glavne skupštine	800	187	26	
15	Jubilarni štipendij	680	656	—	
16	Vanredni troškovi	100	1311	81	
17	Podpore	400	400	—	
18	Razhod pripomoće zaklade	400	200	—	
		Ukupno	21600	20639	23

U Zagrebu, mjeseca srpnja 1905.

Predsjedništvo hrv.-slav.

* Nije ništa izdano jer izplaćeno tek g. 1905.

** U tih svota sadržane su također i vinkulirane založnice hrv.-slav. zem. hip. banke.

račun

skoga šumarskoga družtva godine 1904.

II. P r i h o d .

Tekući broj	P o i m e n c e	Bilo je preliminirano	U istinu primljeno		Opažka
		K.	K.	fil.	
1	Novčani ostatak { u družtvenoj blagajni ..	5000	5286	27	**
2	koncem g. 1903. { u pripomoćnoj zakladi ..	1066	1066	84	
3	Prihod „Šum. doma“	10000	10172	96	
4	Podpora zemlje za družtvo	1200	1200	—	
	Podpora zemlje za izdavanje „Lugarskog Viestnika“	400	400	—	
6	Prinos podupirajućih članova	1280	1153	70	
7	Članarina I. razreda	2400	1874	60	
8	Članarina II. razreda	2400	1646	—	
9	Predbrojnina za „Šumar. list“	400	624	—	
10	Ini prihod (upisniña, oglasi, međut. kamati itd.)	500	1814	18	
	Prihod pripomoćne zaklade	1000	471	25	
	Ukupno .. .	24580	25709	80	
	Odbiv razhod od prihoda sa .. .	—	20639	23	
	Pokazuje se višak od	—	5070	57	
Slovi: pet tisuća i sedamdeset kruna 57 filira, od kojih spada družtvenoj blagajni 3732 K. 48 fil. a pripomoćnoj zakladi 1338 K. 09 fil.					

šumarskoga družtva.

o potrebi i pokriću razhoda hrv.-slav.

Tekući broj	P r e d m e t	G o d i n e			O p a z k a		
		1904.	1905.	1906.			
		zaista izdano	preliminirano	Kruna			
Potreba (Razhod):							
A) Družtveni dnevnik.							
1	„Šumar. dom“ (zajam, obć. namet, muzej, vodovod, plin, pazištuća itd.)	10273.59	11350	10500			
2	Nagrada tajniku družtva.....	600.—	600	600			
3	Nagrada blagajniku družtva	600.—	600	600			
4	Nagrada uredniku „Šumar. lista“ i „Lugar. viestnika“	860.06	860	860			
5	Uredniku paušal za korekturu.....	200.—	200	200			
6	Nagrada suradnikom „Šum. lista“ i „Lugar. Viestnika“	1149.57	1200	1200			
7	Tisak „Šum. lista“ i „Lug. Viestn.“	2992.61	3200	3000			
8	Vez i odprema „Šumar. lista“ i „Lugar. Viestnika“	804.16	750	750			
9	Nabava strukovnih časopisa	—.—	120	120			
10	Troškovi za knjižnicu.....	270.96	200	200			
11	Pisaće potrebe predsjedničtva	7.70	20	20			
12	Poštarnina i biljeti predsjedničtva	63.51	120	80			
13	Razne tiskanice	62.—	75	70			
14	Trošak glavne skupštine	187.26	800	400			
15	Jubilarni štipendij za šumarsku akademiju	656.—	680	680			
16	Vanredni troškovi	1311.81	300	200			
17	Podpore	400.—	400	400			
		Ukupno...	20439.23	21475	19880		
B) Pri pomоén a zaklada.							
18	Podpore prema pravilima	200.—	400	400			
		Ukupno...	200.—	400	400		

proračuna

šumarskoga društva za upravnu godinu 1906.

Tekući broj	P r e d m e t	Kruna		O p a z k a		
		God. 1904. zaista primljeno	Za godinu 1906. preliminirano			
Pokriće (Prihod):						
A) Družtveni dnevnik.						
1	Novčani ostatak koncem god. 1905.....	5286·27	1500			
2	Prihod „Šumarskoga doma“	10172·96	9900			
3	Podpora zemlje za promicanje družtvenih svrha..	1200·—	1200			
4	Podpora zemlje za izдавanje »Lugarskog viestnika«	400·—	400			
5	Prinos podupirajućih članova	1153·70	1000			
6	Članarina I. razreda	1874·60	3000			
7	Članarina II. razreda	1646·—	1800			
8	Predbrojnina za „Šumarski list“.....	624·—	500			
9	Ini prihodi (upisnine, oglasi, kamati i t. d.)	1814·18	800			
	Ukupno.....	24171·71	20100			
	Odbiv od pokrića potrebu sa	—	19880			
	Pokazuje se višak od	—	220			
B) P r i p o m o ē n a z a k l a d a.						
10	Novčani ostatak koncem god. 1905.....	1066·84	380			
11	Kamati od glavnice posuđene za gradnju družtvenog doma i na założnice, te prinosi.....	471·25	460			
	Ukupno.....	1538·09	840			

U Zagrebu, mjeseca srpnja 1905.

od preko 64 hiljade rali, osnovana je naime posebna mreža prosjeka, koja cieli taj šumski posjed dieli na okružja po 100 rali.

Duljina tih prosjeka iznaša ukupno 561 kilometara sa površinom od 974,8 rali, od koje je do sada izkrčeno 858 rali. Trošak uzpostavljanja tih prosjeka iznaša do 80 hiljada kruna. Krčenje stoji po rali 73 krune. Krčenje i izkolčivanje po rali 91 krunu. Krčenje i izkolčivanje po kilometru kod 10 met. širine prosjekе 139 kruna, a kod 5 m. širokih 90 kruna.

Došav na »Spačvu« stao je vlak, a društvo krene pod vodstvom domaće gg. državnih šumara, da se na ovogodišnjoj sjećini divi ostankom najljepših i najvrednijih naših hrastovih šuma. Mnogi od prisutnih, koji do sada još nije imao prilike osobno na licu mjesta ugledati te gorostase — to silno blago — čudom se čudio — ne vjerujući tako rekuć ni sam svojim očima. Sprovedyši tako dobrano vremena u razgledanju i stručnom razpravljanju pod ondašnjimi hrastovimi gorostasi, vratismo se na čekajući nas vlak, s kojim se povratismo do nedalekog prekrasnog lovačkog dvorca, što ga je sagradio erar prošle godine u vlastitoj režiji u sred šume nedaleko Spačve, za uporabu zakupničtva tamošnjeg lova.

Lov na tom kompleksu dan je u zakup Prejasnom gosp. priestolonasljedniku Franji Ferdinandu od Austrije Este. Tik dvorca nas slavna državna uprava počasti malim zakuskom uz čašicu izvrstne pive a još boljeg vina.

Razpravljujući svedj o netom vidjenim šumskim predjelima odmorimo se, a oprostiv se i od visoko poštovanoga našega dičnoga predsjednika presvjetlog g. grofa Bombellesa, koji nas je morao s važnih razloga sada, dakle još i prije zaključka skupštine, ostaviti, te nakon što nas je još i vinkovački fotograf u zajedničkoj grupi snimio, ostavismo pod večer veseli i zadovoljni dživi taj šumski zaselak, da vraćajući se i opet u Vinkovce, sutradan ranim jutrom krenemo opet drugim krajem t. j. put šuma brodske imovne obćine.

Bilo je nješto poslije šest sati jutrom — na dne 6. rujna — kada sa glavnoga trga vinkovačkoga kreće dugačka povorka od blizu četrdeset kola, da nas pod vodstvom šumarnika g. Mile Masleka i njegovih u službi drugovah, preveze preko šuma imovinskih put Županje, do ondašnje na glasu tvornice za proizvodnju tanina.

Posebni nacrti sa nužnim podatcima, kojimi nas šumska uprava imovne obćine obdari, bijahu nam uz domaću gospodu šumare, tumači diljem tog našeg dosta dalekog i tegotnog puta.

Ta radilo se o tom, da dobijemo što pregledniju i vjerniju sliku — sveukupnog stanja i gospodarenja sa imovinskim šumama — e da bismo tako što laglje i bolje mogli sudjelovati i kod razprave sliedećega dana na dnevnom redu stojeće razprave »O svrhi gospodarenja u šumah brodske imovne obćine s osobitim obzirom na podmirenje pravouzitnika na ogrevu«.

Ostaviv Vinkovce i zemaljski drum vodeći u Županje, krenusmo kod prvog salaša na lievo prema srezu »Kunjevce«, i to ponajprije preko ubavih krčevina, predanih u zakup na medjutimno poljsko uživanje, a zatim kroz branjevine i predzabrate sa pomladkom od 1—44 godine, te ostaviv staru oko 250 godišnju sastojinu o lievo, eto nas za kratki čas u srezu »Čunjevci II.«, staroj hrastovoj šumi od kojih 250—300 godina.

Prolazeći kroz branjevine svim nam oko zape o pojedinim od prije zaostalim starim grabrovima, koji se tamo još uvjek koče na uštrb plemenitog hrastovog podmladka, a kojih svrsi shodno odstranjenje bit će jedna prvih zadaća sadanje šumske uprave.

U celiosti ipak i hrastov je podmladak liep i u primjerenoj množini svagdje zastupan i osiguran, ma da mu grab i topole sa inimi vrstmi bielog drva mjestimice u prvoj mladosti borbu za obstanak ozbiljno ugrožavaju, zahtjevajući umjetno čišćenje i proredu.

Založiv u sred Jošave — pod hladom 250—300 godišnjih gorostasa, te odmoriv se ponješto — nastavismo onda oko 10

sati s jutra preko predzabrane u Jošavi, ter preostalih još starih, al veoma lijepih hrastovih sastojina u srežu »Iztočne Kusare«, put do Županje. Uz put vidjesmo na desno nedaleko još i ostanke hrastova u srežu »Zapadne Kusare«.

Bilo je već davno minulo podne, kada smo stigli u veliko selo na Savi — u Županje. Mjesto obće poznato u našem šumsko trgovačkom svetu, budući kroz dugi niz godina tako rekući središte drvarske trgovine onih krajeva, kao i na glasu zbog najstarije u nas tvornice za proizvodnju tanina, koju smo i ovaj puta, poslije obilnog doručka, koji nam je slavna imovna obćina gostoljubno u tamošnjoj velikoj gostioni priredila dozvolom i pod vodstvom zastupnika odsutnog vlastnika tvornice, u svim njezinim prostorijama pregledali.

Već je odavna na nebu sjao zvezdah roj, kad no se nakon višesatne naporne vožnje kolima, glavnim drumom iz Županje vratismo u Vinkovce na počinak.

* * *

Za 7. rujna u 9 satih prije podne bio je u dvorani gospodarskog ureda urečen nastavak glavne skupštine. Skupštini je ovoj — u zamjeni izpričanog odsutnog predsjednika družtva — predsjedao prvi družveni podpredsjednik vel. g. kr. šumarski ravnatelj Josip Havaš.

Na dnevnome redu bijahu razprave:

- a) »O sadanjoj i budućoj ceni hrastovine« i
- b) »Svrha gospodarenja u šumah brodske imovne obćine osobitim obzirom na podmirenje pravoužitnika na ogrievu«.

„O sadanjoj i budućoj ceni hrastovine“ izradio je član odbornik kr. šumarnik g. Josip Kozarac — usprkos svoje težke bolesti — u interesu stvari i družtva najpripravnije — vele obširni referat — kojega je u njegovoj zamjeni na skupštini pročitao prof. Kesterčanek, a koju vanredno poučnu i zanimivu raspravu jur na drugome mjestu ovoga lista odtisnusmo.

Na ovaj je referat nadovezao onda g. kr. državni šumarski savjetnik Gjula Kuzma razpravu, koju takodjer posebice vezno sa prvo spomenutom razpravom na strani 437. donašamo.

Skupština je obje te razprave uzela sa osobitim odobrenjem na znanje, a podjedno na predlog kr. zemalj. šumarskog nadzornika g. Andrije Borošića jednodušno zaključila da se šumarnik Josip Kozarac, uvaženjem velikih njegovih zasluga, što si ih jestekao ne samo podružtvo i hrvatsko šumarstvo, već napose i kao jedan prvih hrvatskih pisaca i posav hrvatski narod u obće, izabere počasnim članom hrvatsko-slavonskoga šumarskoga društva.

Zaključak koji bi, na predlog predsjedatelja skupštine kr. državnog šumarskog ravnatelja p. n. g. J. Havaša — izabraniku smjesta priopćen po posebnom izaslanstvu, u koje budu na predlog predsjednika izabrana p. n. gg. P. Barišić, A. Borošić, F. Kesterčanek, G. Kuzma i D. Laksar. — Podjedno bi do ovršenja toga zaključka sjednica na kratko vrieme prekinuta.

Vrativ se izaslanstvo — izvesti skupštini zahvalu g. J. Kozarca na usliedivšem odlikovanju. Prešav zatim na razpravu još i druge teme dnevnoga reda, naime pitanja „Svrha gospodarenja u šumah brodske imovne općine osobitim obzirom na podmirenje pravoužitnika na ogrevu« pozove predsjedatelj šumara brodske imovne općine i izvjestitelja u tom predmetu gosp. Oskara pl. Agića, da skupštini izvjesti, što je ovaj i učinio obširnim elaboratom, kojega ćemo sbog inoga građiva ipak moći tek u sliedećem broju lista odtisnuti.

Savezno s tim iztaknuti nam je podjedno, da je slavni kr. državni nadšumarski ured, u interesu razprave, netom spomenutih na dnevnom redu stojećih pitanja, dao prirediti — te u skupštinskoj dvorani izložiti — njekoliko vrlo zanimivih i poučnih grafičnih predočba, a napose:

a) Grafičko predočenje erarskih visokih hrastovih šuma svoga područja — i to s obzirom na stanje njihovo prigodom segregacije i danas, zatim koliko je od tih šuma od onda t. j. g. 1873, pa pak do danas jur posjećeno, a koliko još za sjeću preostalo.

b) Grafično predočenje poprečnih debljina, procjena i prodajnih cien hrastovih stabala u »Boljkovu i Žeravincu« u razdoblju od g. 1898. do uključivo 1904.

c) Grafično predočenje promjena prodajnih cien, jednoga kubičnoga metra hrastovaga tvorivoga drva na panju, za vrieme od g. 1870.—1904.

d) Grafično predočenje procjenbene i prodajne vrednosti državnih sjećina posavskoga područja kr. nadšumarskog ureda u Vinkovcima, prodanih u godini 1904., a napose i preglednu sliku u g. 1904. na investicijonalnoj sjećini »Krnič« stavljениh ponuda.

e) Grafično predočenje količine onih glavnica, što su ih u godini 1904. uložili pojedini drvotrzci (dostalci) u kup posavskih hrastovih sjećina.

f) Grafično predočenje uspjeha na dne 3. listopada 1904. obdržavane dražbe državnih drvosjećina.

g) Grafično predočenje, koliko se kubičnih metara hrastovine sada još u Slavoniji sječe, a koliko će se predvidno još sjeći nakon godine 1911.

* * *

Opisav tim u bitnosti tečaj ovogodišnje naše glavne skupštine, iztaknuti ću jedino još i jednodušnu srdačnu zahvalu svih učesnika onima, koji se ma čim za liep uspjeh njezin zaslužnim učiniše, a napose dičnoj našoj brodskoj imovnoj obćini — kao i kr. državnoj šumskoj upravi i njihovom šumskom osoblju.

Zahvala ta došla je do liepog izražaja medju inim — također i prigodom svečanog zaključnog zajedničkog i oprostnog objeda, koji je u čast družtvu — u velikoj dvorani svratišta Lehner, dala prirediti učestnikom skupštine, slavna brodska imovna obćina.

* * *

Učesnici ovogodišnje skupštine bijahu glasom prijavnog izkaza članovi p. n. gg.: Arčanin Marko, šumar iz Kore-

nice. Agjić Prokop um. šumar iz Topuskoga. Agić plem. Oskar šumar iz Vinkovaca. Anderk a Julijo, šumar iz Pleternice. Adamek Ladislav, šumar iz Otočca. Alković Josip, šum pristav iz Vinkovaca. Abramović Nikola, šumar iz Cerne. Bombelles grof Marko, velikaš i t. d. iz Vinice. Borošić Andre, zem. šum. nadzornik iz Zagreba. Brosig Ljudevit, šumar iz Pešćenice. Brosig Slavoljub, nadšumar iz Ogulina. Bauer Vjekoslav, šumar iz Drežnika. Buna Antun, nadšumar iz Pitomače. Beck Ivan, nadšumar iz Belovara. Bogoević Tomo, protustavnik iz Belovara. Barisić Pavle, šumarnik iz Mitrovice. Bogsch Arpad, šumar iz Nemača. Boelein Koloman, nadšumar iz Rajevogasela. Benaković Josip, šum. pristav iz Vinkovaca. Benak Vinko, šumarnik iz Petrinje. Čop Andrija, šumar iz Brinja. Cesisberger Ernst, nadšumar iz Vinkovaca. Dojković Vilim, nadzornik š. u m. iz Macelja. Donadini Ivan, nadšumar iz Ogulina. Dmitrović Radivoj, šumarski vježbenik iz Gline. Diossy Disider, protustavnik iz Vinkovaca. Derenčin Zlatko, šum. pristav iz Vinkovaca. Dugac Budislav, protustavnik iz Novegradiške. Dianovsky Pavao, šumarnik iz Zagreba. Ery Rudolf, šumar iz Zagreba. Fuchs Vaclav, šumar iz Grubišnog polja. Frkić Stjepan, šumarnik iz Karlovca. Grund Hugo, um. šumarski savjetnik iz Urbanje. Grđinić Matija, šumar iz Belovara. Havaš Josip, šum. rav. iz Zagreba. Hanika Ivan, šumarnik iz Lekenika. Hajek Bogoslav, nadšumar iz Nove Gradiške. Hercel Adolf, šumarnik iz Nove Gradiške. Hamer pl. Ladislav, šumar iz Morovića. Hruška Vincenc, šumarnik iz Šiljakovine. Jančiković Ante, šumar iz Požege. Jeremić Petar, posjednik iz Mitrovice. Jakab Stjepan, šumar iz Županje. Jović Lazar šum. oficijal iz Vinkovaca. Ivić Franjo, šum. pristav iz Cerne. Ištaković Blaž, šumar iz Otoka. Kozarac Josip, šumaraik iz Vinkovaca. Kesterčanek Franjo, prof. šum. akademije iz Zagreba. Kern Ante, šum. nadzornik iz Zagreba. Kuzma Julio, šum. savjetnik iz Vinkovaca. Kovачina Mato, šumar

iz Belovara. Kranjak Ivan, nadšumar iz Vrbanje. Kopić Mate, protustavnik iz Vinkovaca. Laksar Dragutin, umir. šumarnik iz Belovara. Lasmann Dragutin, nadšumar iz Ogulina. Lach Gustav, nadšumar iz Belovara. Lončarić Andrija, šum. pristav iz Rače. Leholtzky pl. Gjuro, nadšumar iz Vinkovaca. Matizović Dragutin, šumar iz Ogulina. Moenaj Dragutin, šumarnik iz Ogulina. Masek Mile, šumarnik iz Vinkovaca. Močan Mate, šumar iz Plaškoga. Mark Ante, šumarnik iz Belovara. Metlaš Jovo, nadšumar iz Mitrovice. Matičević Makso, šumar iz Mitrovice. Matić Jovan šumar iz Nikinica. Milutinović Sava, šumar iz Bosuta. Munteanu Amedej, šumar iz Vinkovaca. Medvedović Mate, šum. oficijal iz Vinkovaca. Maksić Ratslav, šumar iz Jaske. Nanicini Dragutin, šumarnik iz Djakova. Nevićky Nikola, nadšumar iz Morovića. Ogrizović Gedeon, šumar iz Gline. Puk Mirko, šumar, nadzornik iz Zagreba. Perc Šandor, šumarnik iz Otočca. Potocnjak Vjekoslav, iz Novegradiške. Peićić Viktor, šumar iz Novske. Popović Dušan, nadšumar iz Surčina. Pejičić Obrad, šumar iz Klenka. Perc Vilim, nadšumar iz Jasenovca. Patzak Antun, šum. mjernik iz Vinkovaca. Feifer Julije, šumar iz Novegradiške. Promeyer Stjepan, šumarski kandidat iz Vinkovaca. Pleško Bartol, šumar iz Pisarovine. Renner Ante, nadšumar iz Petrinje. Radojčić Svetozar, šumarski pristav iz Morovića. Rukavina Josip, šumarski pristav iz Ogulina. Rukavina pl. Rudolf, nadšumar iz Koprivnice. Slapničar Eduard, šumarnik iz Belovara. Stublić Vjekoslav, šumar iz Vališsela. Simić Stjepan, šum. pristav Modruš. Sugih pl. Jaroslav, šum. mjernik iz Nove Gradiške. Sirucek Vjekoslav, šumar iz Nuštra. Szenthgyörgyi Ljudevit, šumar iz Samobora. Tropper Ivan, nadšumar iz Vinkovaca. Tomjenović Ante, šumarski pristav iz Rajevogsela. Tomac Vladimir, gospodarski upravitelj iz Vinkovaca. Ugrenović Šandor, protustavnik iz Petrinje. Ugrenović Šandor ml., šumarski vježbenik, Osijek. Vrančićar Julije, šumarski nad-

zornik, Vukovar. Vac Gašo, šumar iz Ogulina. Vidale Jaromir, nadšumar iz Vinkovaca. Vlahović Ilija, šumar iz Vinkovaca Zezuljka Ivan, nadšumar iz Rajića. Zuflor Bela, šumar iz Vinkovaca. Živanović Živko, šum. pristav, iz Koprivnice.

U koliko je proti našoj volji taj izkaz nepotpun, neka nam dotična gg. izvole javiti.

LISTAK

Osobne viesti.

Promaknuća. Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije imenovao je šumarske pristave Gjuru Lazića i Oskara Dremila šumarićima u X. činovnom razredu kod II. banske imovne obćine sa sustavnim berivima.

Družtvene viesti.

P. n. gg. članovom na znanje! Pošto veliki dio družtvenih članova nije do sada uplatio članarinu za g. 1905., a njeka gospoda u to ime hrvatsko-slavonskom šumarskom družtvu i od prijašnjih godina duguju znatne iznose, uslijed česa družtvo veoma težko udovoljava svojim novčanim obvezam, zaključio je družtveni odbor u sjednici od 5. rujna t. g. sljedeće:

1. Ona gospoda, koja na članarini stogod duguju za g. 1900. do 1905., te koja su na upлатu toga duga tečajem ove godine već jednom pismeno pozvana, imaju se na uplatu pozvati ponovno i to otvorenom dopisnicom.

2. Pošto ima takodjer mnogo neuplaćene članarine za g. 1894.—1899., to se dotična gospoda imaju pozvati takodjer na uplatu toga duga i to, jer se za ovu godinu prvi puta opominju, imaju im se pozivnice poslati u zatvorenom listu.

3. Svima onima, koji do konca mjeseca studena t. g. nebi podpunoma uplatili članarinu, ima se sa 1. prosincem t. g. obustaviti šiianje družtvenog časopisa, a dužna članarina učerati sudbenim putem.

U povodu toga razaslate su pozivnice za uplatu, a podjedno se za onu gospodu, koja stogod na članarini duguju, prilaže ovom broju poštanske doznačnice na uporabu zamolbom, da izvole svoj dug čim prije podmiriti.

Predsjedništvo hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva.

Družtvu pristupiše i to kao redoviti članovi prvoga reda p. n. gg.: Brauner Ferdinand, ravnatelj tvornice i drvorezaonice u Brodu na Savi i Siruček Vjekoslav, vlastelinski šumar u Nuštru.

Zapisnik sjednice upravnoga odbora hrvatsko-slavon. šumarskoga družtva, obdržavana dne 20. srpnja 1905. u družvenih prostorijah u „Šum. domu“, pod predsjedanjem društvenog predsjednika presvetlog g. Marka grofa Bombellesa, te u prisutnosti društvenih odbornika p. n. gg.: J. Kuzme, F. X. Kesterčaneka, V. Benaka, V. Dojkovića, Stj. Ferkića, E. Slapničara, C. pl. Zajca i tajnika A. Borošića.

Predmeti viećanja: 1. Čitanje zapisnika sjednice odbora od 26. travnja 1905., koji bude bez primjetbe po p. n. gg. odbornicima G. Kuzmi i F. Ž. Kesterčanku ovjerovljen.

2. Razprava u predmetu saziva i obdržavanja ovogodišnje glavne skupštine družtva. Tajnik izvješće, da se je društveno predsjedništvo u smislu zaključka prošle odborske sjednice obratilo toga radi na gosp. ured brodske imovne obćine, kr. državni nadšumarski ured u Vinkovcima i kr. ugarsko ministarstvo za poljoprivredu u Budimpešti — te čita odnosne odgovore. Upravljujući odbor zaključi na to, da se glavna skupština sazove za dne 4. rujna t. g. uz sljedeći program: 4. rujna dolazak u Vinkovce. 5. rujna u 9 sati prije podne obdržanje plenarne skupštine družtva. U 11 sati zajednički doručak, zatim izlet u državne šume. 6. rujna izlet u šume brodske imovne obćine i pohod tvornice tanina u Županji. 7. rujna u 9 sati prije podne obdržanje glavne skupštine i razprava o tematima: a) „O sadanjoj i budućoj ceni hrastovine“. Izvjestitelj kr. šumarnik Josip Kozarac. b) „Svrha gospodarenja u šumah brodske imovne obćine s osobitim obzirom na podmirenje pravoužitnika na ogrievu“ Izvjestitelj Oskar pl. Agić, šumar imovne obćine. Zatim zaključak skupštine i razlaz.

3. Tajnik izvješće, da je urednik družvenoga časopisa profesor Ivan Partaš obolio, uslijed česa bi se morao izabrati novi urednik. Odbor povjerava uređivanje družvenoga časopisa prof. F. Ž. Kesterčaneku — koji to privremeno prima.

4. Tajnik izvješće, da su u smislu zaključka posliednje glavne skupštine, podnešene kr. zem. vredi predstavke glede nužnih puteva, glede šumskih šteta, kao i uređenja odnošaja lugara kod zem. zajednice, kao i glede izdanja šumarske statistike. Uzeto na znanje.

5. Tajnik izvješće pristup bug. šumara J. Pretroffa u Vidinu za člana družtva, a izstup člana J. Helebrandta umirov. nadšumara kneza Odescalchia — sada u Zagrebu. Uzeto na znanje.

6. Pododbor ad hoc za pretres osnove nove naredbe za obdržavanje višeg šumarskog državnog izpita, podnaša izvješće sa odnosnim novim nacrtom. Zaključuje se, taj novi nacrt naredbe podnesti kr. zem. vlasti na daljnju porabu.

7. J. pl. Aue, kot. šumar križevačke imovne obćine u Belovaru, moli težke bolesti radi novčanu podporu. Odbor zaključi, da mu se dade kao podpora iznos od 300 K.

8. Tajnik izvješćuje, da je za uredjenje društvene knjižnice upotrebio absolventa šumarske akademije A. Ugrenovića, te predlaže, da mu se u to ime podieli nagrada od 70 K. Predlog se taj prihvata.

9. Društveni odbornik šumarnik g. V. Benak predlaže: a) da se društvena uprava ponovno obrati na kr. zem. vladu molbom, neka učini shodne odredbe, da se na put stane mah preoptimajućim šumskim krovima;

b) da se društvena uprava ponovno obrati na kr. zemalj. vladu molbom, neka bi se zaklada za uzgoj djece šumarskih činovnika u život privela i djelovati počela;

c) da se društvena uprava ponovno obrati na kr. zemaljsku vladu molbom, neka bi se za uzgoj i naobrazbu lugarskog osoblja ustrojila lugarnica.

Upravljujući odbor prihvata sva tri predloga tim, da se preporučno podastru kr. zemaljskoj vlasti na uvaženje.

10. Odbornik prof. F. Kesterčanek stavlja predlog, neka se društvena uprava obrati na vis. kr. zemalj. vladu obrazloženom predstavkom, da se pitanje o šumarskoj akademiji već jednom definitivno uredi — Predlog se prihvata.

Pošto dalnjih predloga bilo nije, bude sjednica zaključena, a ovaj zapisnik u sjednici upravnoga odbora od 5. rujna 1905. ovjerovljen.

M. grof Bombelles, predsjednik.

A. Borošić, tajnik.

G. Kuzma i A. Slapničar kao ovjerovitelji.

Redovita sjednica upravnoga odbora društva, obdržana je na dne 5. rujna t. g. u 8 sati prije podne, u Vinkovcima u dvorani gosp. ureda brodske imovne obćine. Predsjedao je prvi podpredsjednik vel. g. J. Havaš a prisustvovahu p. n. g. g. odbornici: V. Benak, a Borošić, V. Dojković, J. Ferkić, Kesterčanek F., Kuzma G. i Slapničer E. Nakon pročitanja i ovjerovljenja zapisnika odborske sjednice od 20. srpnja tg. bude ustanovljen nacrt proračuna društvenih prihoda i razhoda za g. 1905./906. i pregled zaključenih računa za g. 1904. zatim razpravljeni još i njeki tekući predmeti, odnošeći se na predstojeću glavnu skupštinu — a napokon visokoj kr. zemaljskoj vlasti predloženi članovi povje-

renstva, za obdržanje šumarskih državnih izpita za osposobljenje za samostalno šumsko gospodarenje. Potanko izvješće sledi nakon ovjerovaljenja zapisnika u sljedećem broju o. l.

Šumarsko i gospodarsko knjižtvo.

Novo je izalo:

Skrižaljka za kubiciranje ležečih oblih drva po duljini i srednjem promjern: Uedio i izdao Virgil Boeri-u kr. državni šumar u Zagrebu. 1905. Ove će skrižaljke dobro doći ne samo našim šumarima, već i svima koji se bave kubiranjem ležečih oblih drva, pa ih stoga preporučamo nabave radi. Ciena im jest po komadu 25 filira, a dobivaju se kod samog sastavljača izdavatelja.

Schematismus und Statistik des Grossgrundbesitzes, der landwirtschaftlichen Industrien und landwirtschaftlichen Lehranstalten in der Markgrafschaft Mähren und im Herzogtum Schlesien. Von Ignaz Tittel. Prag 1905. Geb. K. 14.—.

Forstbotanik von H. Fischbach: Sechste, umgearbeitete und vermehrte Auflage, herausgegeben von R. Beck, Professor der Forstwissenschaft an der k. Forstakademie zu Tharand Leipzig 1905. Geb. 3 Mark 50 Pfenige.

Die Hohe Jagd. Zweite, gänzlich neubearbeitete Auflage, Verlag von Paul Parey in Berlin. Herausgegeben von Oberstleutenant C. Alberti in Berlin — Karl Brandt in Osterode — Konrad Eilers in Rostock — H. D. von Hold in Hooge — Dr. O. Horn in Berlin — Prof. J. Knotek in Bruck a. M. — A. Martensen in Malup in Livland. — Forstmeister Freiherr von Nordenflycht in Lödderitz. — Forstmeister von Raesfeld in Born i. P. — Forstmeister Seipt in Schillersdorf. — Hauptmann von Spiess in Hermannstadt. — Redakteur E. Stablecker in Berlin. — Forstmeister P. Wittmann in Komar und Hofrat Dr. Wurm in Teinach. In Prachtbond gebunden; Preis 20 Mark.

Économie forestière. Tome deuziéme: dendrometrie, la formation du pјoduit, estimations et expertises. Huffel. Paris. K. 12.—.

Anatomische und mykologische Untersuchungen über die Zersetzung und Konserwierung des Rotbuchenholzes. Von Tuzson. Preis K. 6.—.

Handbuch der kaufmänischen Holzverwertung und des Holzhandels. Für Forstwirte und für Holzhändler. Von L. Hdufnagel Zentralgüterdir. Berlin. P. Parey. Geb. K. 9.60.

Der Kalkulator an der Säge. 166. Beispiele vom Bretter-, Pfosten- und Lattenschnitt. Von Götze. Eisenach. K. 1.92.

Handbuch der Forstpolitik. Von Endres. Berlin. K. 14.40.

Glasnik hrvatskoga naravoslovnoga društva. Godina XVII. Prva polovina. Zagreb 1905. Urednik Dr. O. Kučera. Naklada društva. Članarina 6 for., godišnje i 1 for. upisnine. Članovi dobivaju „Glasnik“ badava.

Die Jagdpraxis. 4. Band. Das Repuhn seine Jagd und Hege von Ernst Ritt. v. Dombrowsky. Verlag Karl Mitschke, Wien. Preis K. 1.80.

Izvješće o kraljevskom višem gospodarskom učilištu i rataricu u Križevcima, za školsku g. 1904.—1905. naklada zavoda.

Promet i trgovina.

Usprkos toga da je proizvodnja francuzkih dužica u razdoblju 1904./905. bila u nas ograničena na minimum, ipak još uvjek zaostala neprodana zaliha od 13—15 milijuna komada. Francuzki importeri razpolazu još dovoljno zalihom, a uz to se i producenti vina zadovoljavaju često i raznim jeftinijim surogatima, američkom hrastovinom i talijanskom kestenovinom. — Nu skuplja se vina dakako još i sada odpremaju samo u baćvama iz slavonske hrastovine.

S obzirom na veliku zalihu i povoljnu ovogodišnju berbu u Francuzkoj — kao i napred spomenutu ograničenu proizvodnju — a i svedj u nas rastuću cenu surovine na panju i radnje, oteže se još sveudilj sa prodajom — tim više što je i zaliha u čvrstim rukama — koje se nadaju da će im roba nači ipak skorim kupca. Jedna je partija bosanske robe u posliednje vrieme već i prodana. Nominalna ciena za prodaju basis Rieka, bilježi 580 do 600 kruna. Očevidno da je proizvodnji francuzkih dužica u nas jur odzvonilo.

Tim povoljnije su zato još uvjek toli u Francuzkoj koli i drugud cene našoj hrastovojo rezanoj gradji. Zaliha je primjerena, a plaća se prima roba 155 franaka, secunda 125 franaca po m^3 ob Rouen. Takodjer i fasonirani parketi imadu još svedj dobru prodju — a bilježe za prima 5—520, secundo po 4, a tertia po 2·75—3 franka po četvrt metru. —

Cena željezničkih podvlaka takodjer raste. Nepovoljni odnošaji u pogledu šumskog radničtva, uslijed preotimajuće seobe poslu vještih radnika u Ameriku, postepeno dizanje cene samoga drva, na panju — obustava preuzeća raznih privatnih željezničkih pruga u Austriji — pod državnu upravu itd. takodjer su tomu doprinijeli svoju.

Povoljni su odnošaji takodjer u trgovini sa drvenim ugljenom — napose bukovim — koji toli u Italiji koli i u alpinskim talionama dobru prodju nalazi.

Što se bukovine tiče, to su tavolete i testoni — prošle sezone bili slabo traženi — povoljnijim se je prilikama nadati, odkada su prve naše tvrdke na Rieci — stvorile za tu vrst trgovine posebni syndikat. — Ciene bukovih šubija prilično su se u zadnje doba i opet podigle — napose živahan je izvoz u Spaniju. — Isto vriedi donjekle i u pogledu bukovih dužica — kojih zaliha već malo ne sva izcrpljena.

S obzirom na sve akutnije pitanje provedenja carinske zastave Austrije od Ugarsko-Hrvatske — iztaknuti ćemo — koliko se polag službenih izkaza od g. 1900 ovamo — godimice iz naše pole monarkije izvezlo drva u Austriju.

Godine 1900 izvezlo se drva u vrednosti od 23.605,519 kruna

” 1901	”	”	”	”	”	24,612,856	”
” 1902	”	”	”	”	”	22.330,052	”
” 1903	”	”	”	”	”	20.619,738	”
” 1904	”	”	”	”	”	22.195,843	”

Dok se je istodobno i opet izvezlo iz Austrije godine 1900 — u vrednosti od 10536,142 krune, 1901 — od 10.093,319 krune g. 1902. od 10.425,187 krune, godine 1903. od 11,640,251 krune, a godine 1904. u vrednosti od 15,347,997 krune.

Tako da prema tome prosječni višak izvoza Ugarsko-Hrvatske iznaša na godinu oko 11.042,642 krune — ali će u istinu biti po svoj prilici još i veći, jer ovdje nije uračunana i ona zaliha drva, koja se kolima prevaža preko suhe granice.

Jesenske veleprodaje u nas već su potpuno u tečaju, da spomeneno samo dražbe hrastovih stabala obdržanih 1. rujna u Bizovcu, 10. rujna u Virovitici, 14 rujna u Nuštru, 15 rujna u Novojgradiški, 18 i 25 rujna u Vinkovcima, 20. rujna u Vukovaru, 25. rujna u Zagrebu, 5. listopada u Djakovu 16. listopada u Belovaru i Križevcima, Sisku itd. sa ukupno kojih 64494 hrastova u samoj procjenbenoj vrednosti od 5.837,000 kruna u okruglom.

Da su napred spomenutu predmjerve svedj rastuće povišice ciena naše hrastovine skroz opravdane, dokazuju nam donjekle već i uspjesi dosadanjih ovojesenskih naših veleprodaja. Tako n. p. prigodom na dne 20. rujna u Vukovaru održane dražbe od 7705 kom., na iznos od 280.000 K procjenjenih hrastova — polučena kupovnina od K 355.000 ili ti više za 25%. — Isto na dne 18. rujna kod državnog šumarskog ureda u Vinkovcima 50% iznad procjene, a na dne 25. rujna kod brodske imovne

obćine, gdje je 11138 stabala, procjenjenih na 1,598.426 K prodano za 2,557.846 K — to jest čitavih 60% više i t. d.

Ob ovim prodajama i njihovom uspjehu itd. razpraviti ćemo međutim još obširnije u slijedećem broju o. l.

Različite viesti.

Onima kojih se tiče. Čusmo prigovore, da „Šumarski list“ odnosno „Lugarski viestnik“ ne donaša ovu ili onu viest — a kad tamo, što je u istinu? Obdržavali se netom kod raznih županija t. z. lugarski izpiti i izpiti za nadzirače lova. Nu, pa da bi nam koji od dotične p. n. gg. povjerenika i članova — ma bilo samo i na dopisnici — saobčio uspjeh? Jok! — Obdržavaju se danomice dražbe i ine prodaje šuma. — Da li nam je koji tih ureda ili šumarskih upravitelja bar u poslednje vrieme javio o uspjesima? — Jok!

Štivaju se zanimivi dogadjaji u lovnu i kod čuvanja šuma, izdavaju se važne nove odredbe i načelne rješitbe i t. d. i t. d., pa ipak nitko da bi se sjetio od gospode šumara, da nam to odmah i izravno javi. — Pa koje čudo onda, da veći dio takovih viesti moramo tek posredno preko drugih novina javljati. Dakle gospodo manje prigovarati — a više raditi!

Doktorat visoke škole za kulturu tla u Beču. Davna i opravданa želja svih šumara i gospodara izpunila se. Njegovo c. i kr. Veličanstvo premilostivi car i kralj naš, podielio je previšnjim rješenjem od 8. rujna t. g. visokoj školi za kulturu tla u Beču, u sledstvu uvedenja četirgodišnjeg obvezatnog naukovanja na toj visokoj školi, isto pravo promocije doktora h. kulture tla.

Ovom je odlukom usliđilo napokon i u nas i po vanjskoj formi, već davna željno očekivano izjednačenje nauke o kulturi tla, sa ostalimi naukama sveučilišta i tehničkih visokih škola.

Sada već ni najprimitivniji laik neće više moći nauku o kulturi tla zapostavljati naukama sveučilišta ili tehnike. Socialni položaj absolvenata te visoke škole tim je znatno podignut, oni su tim postali u svakom pogledu ravnopravni drugovi svih ostalih akademicičara.

Ta će činjenica morati povoljno djelovati po absolvente te visoke škole toli u moralnom koli i materijalnom pogledu, njihov će se rad od sele i bolje cieniti — a i bolje odštečivati.

Nauka o kulturi tla neće se od sada više moći s nikoje strane smatrati tek naukom druge vrsti. Gospodarstvo i šumarstvo mora da od sada i u najširjim krugovima zadobiju novo uvaženje i veći ugled — no što ga na žalost do sada uživaju.

„Doktor kulture tla“ dokazati će očevidno svemu svijetu, na kakvim se u istinu temeljima dan danas osniva već i ratarsko i šumarsko gospodarstvo i koju važnost te nauke u gospodarstvenom životu u obće danas zauzimaju.

Uvedenjem četirgodišnjeg obvezatnog naukovanja na spomenutoj visokoj školi odstranjena je podjenno i ona posliednja zapreka — prava promocije na toj visokoj školi. Bijaše to jur kroz godine vruća i jednodušna želja toli profesora koli i slušača.

Štetne posljedice, uzko stišnjenih a mnogo razgranjenih, a uz to i brojne praktične vježbe zahtjevajućih predavanja iz temeljnih kao i strogo stručnih nauka, uz sveudilj rastuće specializovanje i udubljenje u pojedinih naučnim granama — osjećahu se sve jače.

Uvedenjem četirgodišnjeg naukovanja, uz stečeno pravo podielivanja doktorskog naslova, nastaje svakako i u povjesti te naše visoke škole novo doba razvitka i procvata.

Kako je uzto sada već i na kr. ugarskoj visokoj školi za šumarstvo i rudarstvo, od prošle godine takodjer propisano četirgodišnje obvezatno naukovanje, to nema dvojbe, da će se za tim primjerima — hoće li obezbjediti pravo obstanka, morati što prije povesti i hrvatska naša vlada — s obzirom na preustrojstvo naše domaće visoke škole za šumarstvo — prislonjenje uz filozofski fakultet dičnoga našega sveučilišta u Zagrebu.

Predavanja na njemačkim šumarskim visokim školama, u zimskem semestru 1905./906.

I. Sveučilište u Giessenu. Tajni dvorski savjetnik prof. Dr. Hess R.; Uredjenje šuma. Šumarsku tehnologiju sa demonstracijama 6 sati. Naku o sadnji šuma II. dio 2 sata. Praktične vježbe o upotrebi šuma svakih 14 dana. Eventualno i šumarsku tehnologiju sa demonstracijama 2 sata. Tajni i šum. savjetnik prof. Dr. W i m m e n a u e r: Dendrometriju 4 sata sa vježbama u šumi. Tloerntno rišanje 2 sata. Šumarske vježbe u uredjenju šuma 1 sat.

Vamedni prof. Weber: Lov i ribogojstvo 3 sata. — Uredjenje šuma po heskom naputku sa jednim praktičnim primjerom, 2. sata.

Prof. Dr. H a u s e n: Nauka o podnebju.

Privatni docenat Dr. K ö p p e: Temelje financijalne nauke.

Početak predavanja 23. listopada.

Broj slušača bijaše u prošlom semestru 57. od ovih bilo je inozemaca i izvanrednih 5.

II. Sveučilište u Monakovu: Prof. Dr. Weber: Uredjenje šuma 4 sata. Dendrometriju, 2 sata, i praktične vježbe. Prof. Dr. Mayer: Uzgoj šuma i uputa u šumsko uzgojne radnje 6 sati. Prof. Dr. Endres: Šumsku politiku 5 sati. Računanje vrijednosti šuma i

statiku, 4 sati i vježbe. Prof. Dr. R a m a n n : Nauka o tloznanstvu, 5 sati sa vježbama: Profesor Dr. barun T u b e u f: Anatomija i fisiologija bilja 4 sati — Mikroskopske vježbe. Profesor Dr. P a u l y: Šumarsku zoologiju 4 sata. Tajni dvorski savjetnik Dr. B r e n t a n o: Obće narodno gospodarstvo 5 sati. — Gospodarsku politiku 5 sati. Prof. Dr. L o t z: Financijalnu znanost 5 sati. Prof. Dr. G. M a y e r: obće gospodarstvo 5 sati Statistiku — 4 sata. Prof. vit. B a y e r: Anorganska eksperimentalna lučba 5 sati.

Prof. Dr. G r o t h: Mineralogiju 5 sati. Prof. Dr. R ö n t g e n: Eksperimentalnu fiziku 5 sati. Prof. Dr. E c k: Metereologiju i klimatologiju 4 sata.

Početak predavanja 23. listopada.

Ukupni broj slušača bijaše u prošlom semestru 63, od tuda inozemaca i izvanrednih 22.

III. Sveučilište u T u b i n g e n u: Državni savjetnik prof. Dr. pl. S c h ö n b e r g: Obće narodno gospodarstvo. Prof. Dr. J o l l y: Obće državno pravo i politiku. — Prof. Dr. B ü h l e r: Uvod u šumoznanstvo 2 sata. Uzgoj šuma drugi dio sa vježbama 2 sata. Povjest šumarstva od najstarije dobe do g. 1800 — 1 sata. Ekskurzije i vježbe prometila 1 sat.

Prof. Dr. W a g n e r: Uredjenje šuma I. dio 1 sat. Šumarska prometila 1 sat. Uporabu šuma 4 sata.

Prof. Dr. pl. B ö c h t i n g: Obću botaniku i specijalnu morfologiju kryptogama. Mikroskopični tečaj.

Prof. Dr. K o c k e n: Mineralogiju, obću geologiju i povjest zemlje. Vježbe iz mineralogije, geologije i paleontologije.

Prof. Dr. B l o c h m a n n: Obću i specijalnu zoologiju. Zooložki praktikum za vještice. Prof. Prof. Dr. P o s c h e n: Eksperimentalnu fiziku, drugi dio — Prof. Dr. W i s l i c e n u s: Anorgansku eksperimentalnu lučbu. Praktične vježbe u laboratoriju

Prof. Dr. H e g e l m a y e r: Kritični razvoj nauke o descendenciji.

Prof. Dr. H e s s e: Čutila u životinja. Prof. Dr. W i n k l e r: Anatomiju i biologiju šumskoga drveća sa mikroskopskim vježbama. Oplodnju i nasledstvo.

Privatni docenat Dr. barun H u e n e: Sadanje i nekadanje gorje na zemlji. Prof. B i l l: Visju matematiku. Prof. Dr. pl. N e u m a n: financijalnu znanost.

Početak predavanja 17. listopada. Ukupni broj slušača bijaše u prošlom semestru 31, od svih bilo je inozemaca i izvanrednih 2.

IV. Š um a r s k i o d i e l t e h n i č k e v i s o k e š k o l e u K a r l s r u h e, Prof. H a u s s n e r. Elementarna i analitička geometrija sa vježbama. — Aritmetika; algebra sa geometrijom. Prof. Z e h m a n n: Experimentalna fizika I. — Prof. E n g l e r: Anorganska eksperimentalna lučba. — Prof.

Futterer: Mineralogija i vježbe. Prof. Klein: Obća botanika. Bolesti bilja. Mikrokopske vježbe. Prof. May: Šumarska zoologija sisara i ptica. Prof. Haid: Praktična geometrija sa vježbama Prof Schultheis Meteoreologija. — Šumarski nadsavjetnik prof. Siefert: Uzgoj šuma I. — Uporabu šuma. — Ekskurzije. Prof. Müller: Dendrometriju. — Teoriju uredjenja šuma. — Šumsku statiku i enciklopediju šumoznanstva. — Prof. Hausroth: Šumarsku politiku, upravu i statistiku. — Povjest šumarstva i lova ekskurzije. — Prof. Deurer: Enciklopediju gospodarstva. — Gradjevni nadsavjetnik prof. Drach: Livadarstvo. — Prof. Lewald: Socialno zakonarstvo, — Prof. Dorner: Njemačko-gradjansko pravo. — Prof. Zviedinek: Obće narodno gospodarstvo, radničko pitanje i narodno gospodarstvene vježbe.

Početak predavanja 1. listopada. Ukupni broj slušača bijaše u prošlom poljeću 36. otuda inozemaca i vanrednih 10.

V. Šumarska akademija u Eberswaldi. Nadšumarnik i ravnatelj Pavao Riebel: Uzgoj šuma. Šumarske ekskurzije. — Šumarnik prof. Dr. Martin: Osnove narodnoga gospodarstva i metode uredjenja šuma. Šumarsku statiku. Šumarsku cestogradnju. Ekskurzije. Šumarnik Zeising: Računanje vrednosti šuma sa vježbama. Šumarsku politiku uključivo uredjenje prava služnosti. Šumarske ekskurzije. — Šumarnik Dr. Kienitz: Uzgoj šuma (vladanje pojedinih vrstih šumskog drveća). Livadarstvo i živinogoštvo. Šumarske ekskurzije. — Šumarnik prof. Dr. Schwapach: Dendrometriju. Povjest šumarstva i Šumarske ekskurzije. — Šumarski assesor Dr. Bergmann: Dnevna pitanja iz sadnje i uredjenje šuma u savezu sa vježbama i ekskurzijama. — Prof. Dr. Schubert: Uredjenje šuma sa vježbama. Fiziku sa mehanikom. Meteorologiju. — Prof. Dr. Schwarz: Obću botaniku sa vježbama. — Šumarnik prof. Dr. Möller: O važnosti gribova po život šuma. — Prof. Dr. Eckstein: Kralježnjaci. Šumam štetne životinje. Ribogoštvo. Zoološke ekskurzije. — Tajni vladin savjetnik profesor Dr. Remelé: Anorgansku i eksperimentalnu lučbu. Mineraloško-geognostičke vježbe. — Prof. Dr. Albert: Tloznanstvo. — Prof. Dr. Dickel: Civilno i kazneno pravo. Repertorium pravoslovja. — Dr. Heidemann: Prvu pomoć u slučajevima nesreće.

Početak predavanja 10. listopada. Ukupni broj slušača bijaše u prošlom poljeću 76, odtuda izvanrednih i inozemaca 48.

VI. Šumarska akademija u Mündenu. Ravnatelj zavoda nadšumarnik Vilim Weise: Sadnju šuma i šum. ekskurzije. — Šumarnik Sellheim: Lov, gradnju šumskih puteva i šum. ekskurzije. — Prof. Dr. Jentsch: Šumarsku upravu, agrarnu i šumarsku politiku, finansijsku znanost i šum. ekskurzije. — Šumarnik Michaelis: Povjest šumarstva i šum. ekskurzije — Šumarski assesor Japing: Praktikum

iz dendrometrije i računanja vrednosti šuma. Razpravljanje o raznim dnevnim šumarskim pitanjima. — Prof. Dr. Büsgen: Obću botaniku i vježbe u mikroskopiji. — Prof. Dr. Heymons: Specialnu zoologiju, ribogojstvo i zooložke vježbe. — Dr. Councler: Organsku lučbu, geologiju i lučbeni praktikum. — Prof. Dr. Baule: Geodetske zadatce matematičke temelje računanja vrednosti šuma, dendrometriju, cestogradnju i matematičke vježbe. — Prof. Dr. Homberger: Meteorologiju, eksperimentalnu fiziku i vježbe iz tloznanstva. — Profesor Dr. Hippel: Gradjansko pravo II. dio. — Prof. Dr. Seelhorst: Gospodarstvo za šumare. — Zdravstveni savjetnik Dr. Schulte: Prva pomoć kod nesreća.

Početak predavanja 16. listopada. Ukupni broj slušača bijaše u prošlom poljeću 78, odtuda inozemaca i vanrednih 24.

VII. Šumarska akademija u Tharandtu: Tajni šumar nadsvjetnik Dr. Neumeister: Uredjenje šuma. — Tajni dvorski savjetnik profesor Dr. Kunce: Šumarsku matematiku, cestogradnju i tlocrtno risanje. — Prof. Dr. Weinmeister: Meteorologiju, višu matematiku, eksperimentalnu fiziku i matematički repetitorium. — Prof. Dr. Vater: Mineralogiju i tloznanstvo. — Prof. Gross: Šumarsko upravoslovje i šumarsku politiku. — Prof. Dr. Wiscelinus: Anorgansku i organsku lučbu, lučbene vježbe sa ekskurzijama u tvornice. — Prof. Dr. Beck: Povjest šumarstva, nauk o lovnu i encyklopediju šumarstva. — Prof. Dr. Jakobi: Obću zoologiju i insektologiju I. dio. — Prof. Dr. Neger: Obću botaniku, fiziologiju bilja, nauku o gribovima i vježbe. — Gospodarski savjetnik Dr. pl. Littrow: Nauku o gospodarstvu. — Sudac Dr. Müller: Pravoslovje. — Šumarski asesor Dr. Mammen: Narodno gospodarstvo. — Zdravstveni savjetnik Dr. Haupt: Prva pomoć kod nesreća.

Početak predavanja 16. listopada. Ukupni broj slušača bijaše u prošlom poljeću 69, odtuda inozemaca i izvanrednih 37.

VIII. Visoka škola za šumarstvo u Aschaffenburgu
Šumarski nadsvjetnik Dr. Fürst: Enciklopediju šumarstva. Uporabu šuma
Nauku o lovnu i ekskurzije. — Profesor Dr. Conrad: Organsku i anorgansku lučbu i mineralogiju. — Prof. Dr. Spangenberg: Obću zoologiju. Biologiju u šumarskom i lovačkom pogledu najvažnijih sisara i ptica i entomoložki praktikum. — Prof. Dr. Schleiermacher, Poligonometriju i analitičku geometriju ravnine, opisno mjerstvo i integralu. — Prof. Dr. Dinger: Obću botaniku, sistematiku kryptogama mikroskopične vježbe. — Prof. Dr. Geigel: Eksperimentalnu fiziku I. dio. Geodeziju sa vježbama. — Šumarnik Dotzel: Šumarsko graditeljstvo i ekskurzije. — Šumarski asistenta Dotzel: Tlocrtno risanje i nauku o terainu.

Početak predavanja 10. listopada. Ukupni broj slušača u prošlom semestru bijaše 64, odtuda izvanrednih i inozemaca 20.

IX. Šumarsko učilište u Eisenachu. Tajni šumarski nadsavjetnik Dr. Stöetzer: Državno šumarsko upravoslovje i upravu. Povjest šumarstva. Računanje vrednosti šuma, statiku i gradnju šumskih puteva. — Šumarski savjetnik Matthes: Čuvanje šuma i narodno gospodarstvo. — Šumarski asesor Pfeifer: Šumsku mjeručinu i tlocrtno risanje. — Prof. Dr. Migula: Fiziku, lučbu i tloznanstvo. — Dr. Heiner: Zoologiju II dio. — Prof. Dr. Höhn: Stereometriju i počela analitičke geometrije. — Sudbeni vjećnik Linke: Pravoslovje.

Početak predavanja 17. listopada. Ukupni broj slušača bijaše u prošlom semestru 55, otuda inozemaca i izvanrednih 25.

Sveukupni broj slušača na svim devet njemačkim visokim školama iznosio je dakle u prošlom semestru 529, a od ovih bilo je inozemaca i izvanrednih slušača 193.

Red predavanja na kr. šumarskoj akademiji prislonjenoj uz filozovski fakultet kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu, u zimskom poljeću 1905./1906. Poljeće počimlje 1. listopada 1905. Prof. Dr. O. Kučera: Matematika I. dio 6 sati pred. 2 sata vježbe. Fizika sa mehanikom I. dio 2 s. pred. Dr. Srečko Bošnjaković: Opću kemiju, 6 s. pred. 4 s. vježbe. — Profesor sveuč. izv. Dr. David Segen: Počela opisnoga mjerstva, 4 s. pred. 6 s. vježbe. — Profesor sveuč. red. Dr. Antun Heinz: Opća botanika 4 s. pred. 3 s. vježbe. — Bolesti dravlja 2 sata. — Prof. Franjo Sandor: Mineralogija i petrografia I. dio 2 sata. — Učitelj Ferdo Kovacević: Prostoručno risanje 4 sata. — Prof. Vinko Hlavinka: Geodezija 2 s. pred. 3. s. vježbe. Tehnička mehanika 4 s. pred. 4 s. vježbe. Vodo- i mostogradnje, 3 s. pred. 2 s. vježbe. (Dodeljen asistent dipl. šumar Srečko Mayer). — Prof. Ante Korlević: Zoologija 3 s. pred. 2 s. vježbe. — Prof. Fran Kesterčanek: Uzgoj šuma 4 s. pred. 4 s. vježbe. Lov 2 s. pred. 2 s. vježbe. Čuvanje šuma 3 s. pred. 2 s. vježbe. — Kr. žup. šum. nadzornik Bogoslav Kosović: Uredjenje šuma 5 s. pred. 2 s. vježbe. Uprava šuma, računovodstvo i stilistika 2 s. pred. — Šumarski povjerenik S. Petrović: Računanje vrednosti šuma 3 s. pred. 2 s. vježbe. — Prof. Dr. Oto Frangeš: Opće gospodarstvo 3 s. pred. 2 s. vježbe. — Učitelj Julijo pl. Stanisavljević, kr. nadinžinir: Opće graditeljstvo 4 s. pred. 6 s. vježbe. — Učitelj Dr. Antun Goglia kr. perovodja zem. vlade: Zakoni za obranu šuma, šumski, lovni i ribarski zakoni 3 s. pred. 2 s. vježbe. — Rektor magnificus j. r. prof. Dr. Antun Heinz. — Dekan j. r. prof. Dr. Gavro Manojlović.